

Alavieskan inventointi

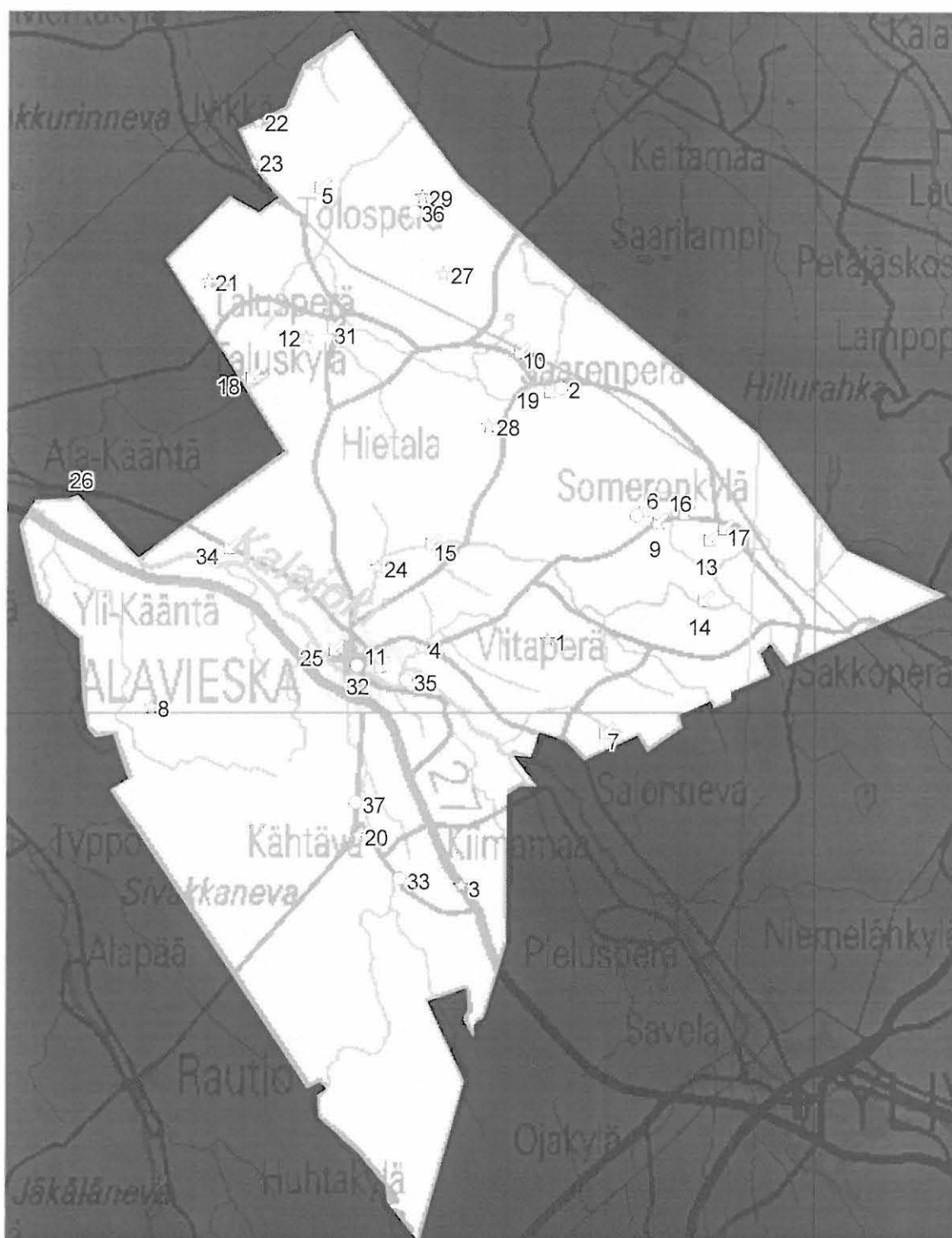

M. Haimila
2002

Alavieskan inventointi 2002 - Sisälllys

Sisälllys

Yleiskartta	3
Luettelo inventointikohteista	4
Johdanto	6
Kuvaluettelot	8
Irtolöydöt	10
1. Linnalan kallio, luonnonmuodostuma	12
2. Nisula, "hopeakaivos" ja röykkiöitä	15
3. Rajaniemi, pronssikautinen röykkiö	18
4/12. Takkunen, kivikautinen asuinpaikka?	23
5. Tolonen, kivikautinen löytöpaikka	27
6. Hoikkasaari, kivikautinen löytöpaikka	31
7. Huovo, kivikautinen löytöpaikka	34
8. Naamakangas, kivikautinen asuinpaikka?	37
9. Sammalmaa, kivikautinen löytöpaikka	41
10. Saari, kivikautinen löytöpaikka	44
11. Huhtala, kivikautinen löytöpaikka	46
13. Vehkaperä, kivikautinen löytöpaikka	52
14. Törmäkoski, kivikautinen löytöpaikka	57
15. Lammasniemi 1, pronssikautinen löytöpaikka	61
16. Somero, kivikautinen löytöpaikka	65
17. Pylväs, kivikautinen löytöpaikka	67
18. Vedenoja, rautakautinen löytöpaikka	70
19. Kunnari, kivikautinen löytöpaikka	72
20. Uusitalo, kivikautinen löytöpaikka	75
21. Kytökangas, varhaismetallikautisia röykkiöitä	79
22. Pikkuräme NE, varhaismetallikautinen röykkiö	83
23. Pikkuräme S, varhaismetallikautinen röykkiö	87
24. Ojaperä, pronssi- tai rautakautisia röykkiöitä	91
25. Jutila, kivi- ja varhaismetallikautinen löytöpaikka	97
26. Kangas, kivikautinen löytöpaikka	102
27. Lammasniemi 2, varhaismetallikautisia röykkiöitä	104
28. Salosaari, pronssikautinen röykkiö	108
29. Miehenneva, jätinkirkko?	111
30. Mäenmaa, pronssikautinen röykkiö	115
31. Saukon lähde, kivikautinen löytöpaikka?	118
32. Puukirkko, kirkonpaikat	121
33. Kähtävä maakivi, hakkaukset	124
34. Haapakoski, historiallisen ajan löytöpaikka	128
35. Rautaruukki, raudanvalmistuspaikka	130
36. Takalon piilopirtti, historiallisen ajan asuinpaikka	132
37. Ruotusotamiehen torpanpaikka, historiallisen ajan asuinpaikka	135
Luettelo Alavieskan tervahaudoista	138
Luonnonmuodostumat ja peltorauniot	141
Kuvaliitteet	143

Esihistoriallinen kohde
 Löytöpaikka
 Historiallisen ajan kohde

Luettelo ja yleiskartta tervahautoista on kertomuksen lopussa. MK 1:150000

Luettelo inventointikohteista

Numero	Kohdenimi	Tyyppi	Koordinaatit
1	Linnalan kallio	luonnonmuodostuma	X: 7119200 Y: 2519500, Z: 57-60 m mpy
2	Nisula	”hopeakaivos” ja rökkiöitä	X: 7125194 Y: 2519538, Z: 52,5 m mpy
3	Rajaniemi	pronssikautinen rökkiö	X: 7113301 Y: 2517726, Z: 57,5 m mpy
4/12	Takkunen	kivikautinen asuinpaikka?	X: 7118860 Y: 2516250, Z: 50 m mpy (asuinpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
5	Tolonen	kivikautinen löytöpaikka	X: 7129544 Y: 2513417, Z: 42,5 m mpy (Tolosen talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
6	Hoikkasaari	kivikautinen löytöpaikka	X: 7122240 Y: 2521540, Z: 60 m mpy (Hoikkasaaren tilan sijainti, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
7	Huovo	kivikautinen löytöpaikka	X: 7116920 Y: 2520860, Z: 52,5 m mpy (Huovon talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
8	Naamakangas	kivikautinen asuinpaikka?	X: 7117186 Y: 2510143, Z: 50 m mpy
9	Sammalmaa	kivikautinen löytöpaikka	X: 7121960 Y: 2521880, Z: 60 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
10	Saari	kivikautinen löytöpaikka	X: 7125850 Y: 2518390, Z: 50 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
11	Huhtala	kivikautinen löytöpaikka	X: 7118220 Y: 2515420, Z: 48 m mpy (Entisen päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa)
13	Vehkaperä	kivikautinen löytöpaikka	X: 7121612 Y: 2523115, Z: 60 m mpy
14	Törmäkoski	kivikautinen löytöpaikka	X: 7120160 Y: 2523050, Z: 52 m mpy (arvioitu löytöpaikan sijainti)
15	Lammasniemi 1	pronssikautinen löytöpaikka	X: 7121208 Y: 2516492, Z: 47-48 m mpy (arvioitu löytöpaikan sijainti)
16	Somero	kivikautinen löytöpaikka	X: 7122200 Y: 2522500, Z: 60 m mpy
17	Pylväs	kivikautinen löytöpaikka	X: 7121888 Y: 2523443, Z: 55 m mpy
18	Vedenoja	rautakautinen löytöpaikka	X: 7124945 Y: 2512008, Z: - m mpy (arvioitu löytöalue)
19	Kunnari	kivikautinen löytöpaikka	X: 7124950 Y: 2519140, Z: 50 m mpy (tilan koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa)
20	Uusitalo	kivikautinen löytöpaikka	X: 7114380 Y: 2515200, Z: 54 m mpy
21	Kytökangas	varhaismetallikautisia rökkiöitä	X: 7127345 Y: 2510991, Z: 50 m mpy
22	Pikkuräme NE	varhaismetallikautinen rökkiö	X: 7131187 Y: 2511986, Z: 40 m mpy
23	Pikkuräme S	varhaismetallikautinen rökkiö	X: 7130220 Y: 2511910, Z: 40 m mpy

24	Ojaperä	pronssi – tai rautakautisia röykkiöitä	X: 7120749 Y: 2515357, Z: 48 m mpy
25	Jutila	kivi- ja varhaismetallikautinen löytöpaikka	X: 7118574 Y: 2514296, Z: 45 m mpy
26	Kangas	kivikautinen löytöpaikka	X: 7122515 Y: 2507806, Z: - m mpy (Kankaan koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa)
27	Lammasniemi 2	varhaismetallikautisia röykkiöitä	X: 7127794 Y: 2516583, Z: 55 m mpy (Keskipiste)
28	Salosaari	pronssikautinen röykkiö	X: 7124228 Y: 2517844, Z: 52,5 m mpy
29	Miehenneva	jätinkirkko?	X: 7129613 Y: 2515990, Z: 52,5 m mpy
30	Mäenmaa	pronssikautinen röykkiö	X: 7126125 Y: 2513377, Z: 58 m mpy
31	Saukon lähde	kivikautinen löytöpaikka?	X: 7126224 Y: 2513875, Z: 51 m mpy
32	Puukirkko	kirkonpaikka	X: 7118362 Y: 2514979, Z: 45 m mpy
33	Kähtävä maakivi	historiallisen ajan hakkaus	X: 7116067 Y: 2516247, Z: 55 m mpy
34	Haapakoski	historiallisen ajan löytöpaikka	X: 7120880 Y: 2511690, Z: - m mpy (Haapakosken koordinaatit, tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa)
35	Rautaruukki	historiallisen ajan raudanvalmistuspaikka	X: 7118073 Y: 2516174, Z: 45 m mpy
36	Takalon piilopirtti	historiallisen ajan asuinpaikka	X: 7129223 Y: 2515826, Z: 44 m mpy
37	Ruotusotamiehen torpanpaikka	historiallisen ajan asuinpaikka	X: 7115145 Y: 2515098, Z: 52 m mpy

Johdanto

Alavieskan inventointi vuonna 2002 oli Museoviraston arkeologian osaston tutkimushanke, joka tehtiin osaston omalla rahoituksella. Kenttätyöt tehtiin 4.6. - 28.6. välisenä aikana. Inventoinnissa kertyi yhteensä 17 kenttätyöpäivää. Kunnassa oli tehty perusinventointi aikaisemmin vuonna 1984 ja vuonna 1992 osa kunnasta inventointiin liittyen Imatran Voima Oy:n Ventusnevalta Pyhäkoskelle tehdyn voimalinjan rakentamiseen. Inventoinnin pyrkimyksenä oli tarkistaa aiemmin tunnettujen kohteiden sijaintiedot ja kunto sekä etsiä uusia muinaisjäännöksiä, erityisesti vanhojen irtolöytöjen avulla. Kivikautisten irtolöytöjen hyödyntäminen osoittautui kuitenkin usein mahdottomaksi, koska ne olivat löytyneet jo 1800-luvun puolella tai 1900-luvun alussa, eikä löytö tiedetty paikkakunnalla mitään. Inventoinnin yhteydessä saatiin kuitenkin tietoon joukko rökkiöitä ja löydettiin Saviastianpala, jollaiset ovat harvinaisia Kalajoen varrella. Lisäksi kartoitettiin historiallisen ajan kohteita mukaan lukien suuri määrä tervahautoja.

Alavieska on alkuaan kuulunut Kalajoen pitäjään. Kymmenysluettelon mukaan jo vuonna 1547 Alavieskan kylällä on ollut 12 taloa. Kaikki kunnan vanhat kylät ovat edelleen olemassa. Omaksi pitäjäkseen Alavieska on perustettu vuonna 1897.

Alavieskassa on kotiseutukokoelma, joka on esillä kirjastossa. Myös Someron kylässä on museo, josta enemmän kohteen 17 yhteydessä. Kunnantalon kokoussalissa on kartta johon kuntalaiset ovat merkinneet rökkiöitä, tervahautoja sekä piilo- ja savupirttien paikkoja.

Maasto Alavieskassa on hyvin alavaa. Eroa Kalajoen pinnan (45,6 m mpy) ja kunnan korkeimman kohdan (73 m mpy) välille tulee 27,4 metriä. Maisema on tyypillisesti laajoja peltoaukeita, joita jakavat soiset ja kallioiset metsäalueet. Kylien välillä ja kunnan eteläosassa on laajempia metsäalueita. Paikoitellen maastossa on kivikkoja, joista suurimmat ovat kunnan eteläosassa (ks. kuva 123890).

Kunnan halkaisee kirkonkylän ohi kulkeva Kalajoki. Muuten vettä kunnassa on hyvin vähän; kokonaispinta-ala on 253 km², josta maata 251 km² ja vettä 1,6 km². Paikkakunnan suurin järvi Alavieskanjärvi on kuivattu jo vuosina 1833-1858. Myös monia pienempiä järviä on kuivattu. Jäljellä olevat järvet ovat hyvin pieniä, miltei lampia. Maisemaa jakavat myös suuret ojat.

Jääkauden jäljiltä Alavieskan alue oli merta. Kampakeraamisella kivikaudella, noin vuoteen 3000 eKr. mennessä maa oli kohonnut niin paljon, että Litorinameressä oli näkyvissä rikkonainen saaristo. Tänä päivänä näiden saarien rannat ovat noin 60 metrin korkeudella meren pinnasta. Pronssikauden alussa noin vuoden 1800 eKr. tietämissä ranta oli kymmenisen metriä alempana. Muun muassa Korkeakurunrahka oli veden alla ja pronssikauden ihmiset rakensivat kivirökkiön sen itäpuolelle näkyvälle paikalle rantakalliolle (ks. kohde 28). Kirkonkylän löydöt joen rannoilla osoittavat, että kivi- ja pronssikauden vaihteessa ihmiset oleskelivat myös 45 m mpy tuntumassa. Rautakaudella (500 eKr. – 1100 jKr.) meren ranta on jo paennut Alavieskan länsipuolelle. Järvet ovat saattaneet olla tuolloin hieman suurempia ja nykyisin soistuneet matalat alueet ovat saattaneet olla järviä, jotka ovat sittemmin kasvaneet umpeen.

Kohteiden numerointi

Tämän kertomuksen kohteet noudattavat aiemmin käytössä ollutta järjestystä, jossa ovat mukana kaikki kunnan muinaisjäännökset ja löytöpaikat. Tästä johtuen kohdekuvauksia ei ole ryhmitelty niiden ajoituksen tai tyyppin mukaan. Vuoden 1984 ja 1992 inventoinneissa on päällekkäiset kohdenumeroinnit 21-23. Koska vuoden 1992 kohteilla on jo muinaisjäännöskisterinumero, ne säilyttävät numeronsa ja aiemmat kohteet 21-23 siirtyvät niiden perään numeroille 24-26.

Kertomuksessa tervahaudat ja luonnonmuodostumat on lueteltu erikseen. Jos ne liittyvät johonkin aiemmin tunnettuun kohteeseen ne on mainittu myös ko. kohteen yhteydessä.

Mittaustarkkuus ja koordinaatit

Kaikki kertomuksessa olevat koordinaattitiedot on ilmoitettu metrin tarkkuudella. Koordinaatit on mitattu joko GPS-paikantimella maastossa tai ne on saatu kartan perusteella paikkatieto-ohjelmasta. Mittausmenetelmät aiheuttavat jonkin verran virhettä paikkatietoihin. GPS-paikannin ilmoitti maastossa peitteisellä metsäalueella mittausvirheeksi noin $\pm 7-10$ metriä. Avoimessa maastossa virhettä oli noin $\pm 4-7$ metriä. Paikkatieto-ohjelmasta saatujen tietojen virhe on noin ± 5 metriä. Koordinaatit ovat kaistan 2 peruskarttakoordinaatteja (KKJ 2). Z-koordinaatti eli korkeustieto on arvioitu peruskarttojen korkeuskäyrien mukaan. Jokaisen kohteen yhteydessä on ilmoitettu myös yhtenäiskoordinaatit (YKJ). Korkeus on ilmoitettu metreissä meren pinnan yläpuolella (m mpy), käytetty korkeusjärjestelmä on N60.

Raportissa käytettyä kirjallisuutta

Alahautala, Raili. *Taluskylä aika hyvä*. 1998.

Alahautala, Raili. *Kähtävä sukupolvien taival*. Ylivieska 2000.

Huurre, Matti, Virrankoski, Pentti & Vilkuna, Kustaa. *Suur-Kalajoen historia I*. Kokkola 1956.

Huurre, Matti. *Pohjois-pohjanmaan ja Lapin historia I*. Kuusamo 1983.

Häkkilä, Soili. *Vanhaa Kalajokilaaksoa*. Kokkola 1976.

Isomaa, Matti. *Alavieska – kotiseutuni*. Ylivieska 1995.

Rajaniemi, Vieno. *Alavieskan Jutilla*. 1995

Sarkkinen, Mika & Ranta, Helena. *Pohjois-pohjanmaan kiinteät muinaisjännökset. Osa 2. Pohjois-pohjanmaan liitto*. Julkaisu A:16. Oulu 1996

Tuulasvaara, Jaakko. *Suur-Kalajoen historia II*. Kokkola 1960.

Kohteisiin liittyvät artikkelit ja arkistotiedot on mainittu tarkemmin kohdekuvausten yhteydessä.

Helsingissä 16.10. 2002

Miikka Haimila FM

Kuvaluettelot

Luettelo vuoden 2002 Alavieskan inventoinnin diakuvista ja negatiiveista.
Kuvat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston arkistoon.
Kuvaaja Miikka Haimila.

Diat

<u>KM Nro</u>	<u>Kuva</u>	<u>Kuvaussuunta</u>
49121	Jutilan pihamaa. Koekuoppien paikat merkitty keihäillä.	Lännestä
49122	Huhtala, koekuopitettu pelto. Lapio on koekuopan 3 kohdalla.	Pohjoisesta
49123	Huhtalan rantaniitty Pappilaniemellä.	Kaakosta
49124	Takkuperä joelta päin.	Lounaasta
49125	Ojaperä, röykkiö 2 edessä ja röykkiö 1 takana.	Idästä
49126	Ojaperä, röykkiö 3.	Kaakosta
49127	Ojaperä, röykkiö 4, takana röykkiö 5:n toinen pää.	Luoteesta
49128	Törmäkoski, Jukulaisoja.	Idästä
49129	Vehkaperä, Eero Isokääntä pajansa edustalla.	Idästä
49130	Vehkaperä, edessä koekuoppa 1, takana koekuoppa 2 ja lapio koekuopan 3 kohdalla. Takana näkyy tilan rakennuksia.	Lännestä
49131	Pylväs. Valo Verronen seisomassa kiviesineen löytöpaikalla.	Länsiluoteesta
49132	Nisula, Hopiakrooppi.	Etelästä
49133	Naamakangas, hiekkakuoppa, josta on asuinpaikkalöytöjä.	Lännestä
49134	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka.	Idästä
49135	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka. Lähikuva kiven hakkauksista.	Idästä
49136	Kähtävän maakiven viimeinen tunnettu sijaintipaikka tien itäpuolella.	Luoteesta
49137	Rajaniemi, röykkiö.	Kaakosta
49138	Saukon lähde. Nuolenkärjen löytöpaikka.	Kaakosta
49139	Miehenneva, jätinkirkon? länsireuna.	Lännestä
49140	Takalon piilopirtin jäänteet Miehennevalla.	Etelästä
49141	Salosaari, röykkiö.	Lännestä
49142	Mäenmaa, röykkiö luotopolun varrella.	Lounaasta
49143	Lammasniemi 2, röykkiö 1 oikealla ja röykkiö 2 vasemmalla.	Lännestä
49144	Lammasniemi 2, röykkiö 3.	Lounaasta
49145	Lammasniemi 2, röykkiö 4.	Lounaasta
49146	Järvitila, tervahauta.	Idästä
49147	Järvitila, tervahaudan vierellä oleva kivetty "lokeri".	Lounaasta
49148	Alavieskan kirkon tapuli uudella paikallaan.	Kaakosta
49149	Tapulin vaivaisukko.	Koillisesta
49150	Uusitalo, Pappilan-ala. Esineiden löytöpaikka peltotien oikealla puolella pellon kauimmassa kulmassa.	Idästä

Mustavalkonegatiivit

123659	Jutilan pihamaa. Koekuoppien kohdat merkitty keihäillä.	Lännestä
123660	Jutilan pintapoimittuja peltoja.	Koillisesta
123661	Huhtala koekuopitettu pelto Pappilanniemellä. Lapio on koekuopan 3 kohdalla.	Pohjoisesta
123662	Kalajokea ja sen rantavallia.	Lännestä
123663	Huhtalan rantaniitty Pappilanniemellä.	Kaakosta
123664	Takkuperä (Takkunen) joelta päin.	Lounaasta
123665	Ojaperä, röykkiö 2 edessä ja röykkiö 1 takana.	Idästä
123666	Ojaperä, röykkiö 3.	Kaakosta
123667	Ojaperä, röykkiö 4, takana röykkiö 5:n toinen pää.	Luoteesta
123668	Vehkaperä edessä koekuoppa 1, takana koekuoppa 2 ja lapio koekuopan 3 kohdalla. Takana näkyy tilan rakennuksia.	Lännestä
123669	Tervahauta Someronkylällä	Lounaasta
123670	Nisula, Hopiakrooppi	Etelästä
123671	Syrjäperä, tarkastettu hiekkakuoppa.	Lounaasta
123672	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka.	Idästä
123673	Kähtävä, ruotusotamiehen torpan paikka.	Idästä
123674	Rajaniemi, röykkiö.	Kaakosta
123675	Miehenneva, jätinkirkon? länsireuna.	Lännestä
123676	Alavieskanjärvi, tekojärvi.	Etelästä
123677	Pikkuräme S, röykkiö.	Etelästä
123678	Rajamerkki Pikkurämeellä.	
123679	Pikkuräme NE, röykkiö.	Luoteesta
123680	Pikkuräme NE, röykkiö.	Pohjoisesta
123681	Kytökangas, röykkiö 1.	Luoteesta
123682	Kytökangas, röykkiö 2.	Kaakosta
123683	Järvitila, tervahauta.	Idästä
123884	Alavieskan kirkon tapuli uudella paikallaan.	Kaakosta
123885	Kuvia sillalta Kalajoelle.	
123886	Kuvia sillalta Kalajoelle.	
123887	Huhtala, koekuopitettu pelto Pappilanniemellä. Lapio on koekuopan 3 kohdalla.	Pohjoisesta
123888	Nisula, Hopiakrooppi.	Etelästä
123889	Syrjäperä, tarkastettu hiekkakuoppa.	Lounaasta
123890	Mustasalo, esimerkki luontaisesta kivikosta.	Lounaasta
123891	Alavieskanjärvi, tekojärvi.	Etelästä
123892	Järvitila, tervahaudan vierellä oleva kivetty "lokero".	Lounaasta
123893	Järvitila, tervahaudan vierellä oleva kivetty "lokero".	Kaakosta
123894	Alavieskan kirkon tapulin vaivaisukko.	Koillisesta

Irtolöydöt

Kansallismuseon kokoelmat (KM)

KM 2478:13 Soikea reikäkivi ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 2478:14 Oikokirves ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 2478:15 Kourutalтта ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3369 Kourutalтта ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3522:4 Hoikkanen kiviase ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3522:5 Reiällä varustettu hakkausase ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3522:6 Tasatalatta ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3764:9 Tasataltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3764:10 Tasataltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3764:12 Teräkatkelma tasataltasta ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3764:13 Tasataltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. -

KM 3764:14 Kiviesine

Alavieska

Diar. -

KM 6793 Reikäase , kivikausi

Alavieska

Diar. 9.1.1915. Saanto: A.A. Viljakkala, nimism.

KM 9146 Taltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. 21.1.1930. Saanto: Nestor Verronen

KM 9157 Tasataltta ,kivikausi

Alavieska

Diar. 13.2.1930. Saanto: Nestor Verronen

KM 9730 Kvarts. nuolenkärjen puolikas , pronssikausi

Alavieska

Diar. 11.9.1933. Saanto: Uuno Tikkala (Ktta K. Vilkunan)

KM 10309 Soikea tuluskivi ,rautakausi

Alavieska

Diar. -

KM 10357 Kiviesineitä , kivikausi

Alavieska

Diar. 29.6.1936. Saanto: N. Verronen

KM 10763 Poikkikirves , kivikausi

Alavieska

Diar. 25.1.1938. Saanto: N. Verronen

KM 19547 Irtolöytö , kivikausi

Alavieska Uusitalo, Pappilan ala

Diar. 11.2.1975. Saanto: Raija Koistinen

KM 19751 Irtolöytö , kivikausi

Alavieska Uusitalo, Pappilan ala

Diar. 26.11.1975. Saanto: Raija Koistinen

KM 33180 Taltta ,kivikausi

Alavieska Uusitalo, Pappilan ala

Diar.

KM 33325 Saviastianpala ,varhaismetallikausi

Alavieska Jutila

Diar. 14. 10. 2002

Ylivieskan museon kokoelmat

Alavieskan Käännänkylästä löydetty reikäkivi.

Alavieskan Someronkylän kylämuseo

Alavieskan Jutilasta löydetty pyöreäkylkinen tasataltta.

1. Linnalan kallio, luonnonmuodostuma

Muinaisjäänös- rekisterinumero:	009 09 0001
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 23:25 Laurinniemi</u> Alavieskan seurakunta Papinpolku 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0023-0025
Muinaisjäänöstyyppi:	Luonnonmuodostumat
Tyyppin tarkenne:	-
Ajoitus:	-
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7119200 Y: 2519500, Z: 57-60 m mpy (YKJ P: 7121719, I: 3373624) Noin 4,6 km Alavieskan kirkosta itäkoilliseen.
Tarkastus:	10.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984, Ks. myös Ingman 1887, <i>Salon kihlakunnan Muinaistieteellinen kertomus</i> s. 51 (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa)
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Linnalan kallio (peruskartassa Linnankallio) on soiden ympäröimä laajahko kalliainen alue. Kallion korkeimmat kohdat ovat yli 60 m mpy. Paikoitellen maastossa on soistuneita painanteita. Kallion länsireunalta aukeaa hyvä näköala suolle. Kallion päällä kasvaa harvakseltaan mäntyjä, soiden ja kallion reunoilla sekametsää.
Kohteen kuvaus:	Ingman kirjoittaa, että Linnalan kalliolla kerrotaan olevan jättiläisten kiviä. Hänen käydessään paikalla siellä ei kuitenkaan ollut kuin ihmisjalan muotoisia koloja kalliassa. Ingmanin mukaan kirkolta Linnalan kalliolle on matkaa kolme virtaa itään. Myöskään Heikkinen ei löytänyt paikalta rökkiöitä. Alavieskassa on myös Linnakallio, joka sijaitsee Taluskylässä noin 7 km kirkolta pohjoiseen. Tämä Linnakallio on merkitty muinaishautana kunnantalolla olevaan karttaan johon on koottu kunnan esihistoriaan ja historiaan liittyviä kohteita. Linnakalliolla on luontainen suurista kivistä koostuva kivikko. Ehkäpä aikoinaan kaksi miltei samannimistä paikkaa on mennyt kertomuksissa sekaisin, eikä Linnalan kalliolla koskaan ole ollutkaan jättiläisen kiviä. Uuden tarkastuksen yhteydessä havaittiin vain joitain yksittäisiä suurehkoja kiviä sekä Linnalan kallion itäpuolella oleva kivistä

kasattu rajamerkki. Rajamerkki on tuskin kovin vanha koska se osuu edelleen peruskarttaan merkittyjen tilusrajojen kulmaan. Samassa yhteydessä tarkastettiin myös Onniokurun ja Heininevan välisen metsäalueen kalliopaljastumat Someronkylään johtavalle tielle asti. Metsässä ei havaittu mitään muinaisjäänneksiin viittaavaa.

Laajuus:	Noin 6,7 ha
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	III
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Linnankallio x: 7119200, y: 2519500, z: 57-60

☆ Linnankallio

□ Rajamerkki

2. Nisula, ”hopeakaivos” ja røykkiöitä (Kasperin hopeakaivos, hopearooپی tai hopyakrooppi)

Muinaisjäänös- rekisterinumero:	009 01 0002
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 4:77 Hankala</u> Saari Toivo Ilmari oikeudenomistajat Mustolankatu 3 A 013 80200 JOENSUU
Kiinteistötunnukset:	009-401-0004-0077
Muinaisjäänöstyyppi:	Raaka-aineen hankintapaikat, Hautapaikat
Tyypin tarkenne:	Kaivokset, Hautarøykkiöt
Ajoitus:	Historiallinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7125194 Y: 2519538, Z: 52,5 m mpy (YKJ P: 7127706, I: 3373945) Noin 8 km Alavieskan kirkosta koilliseen. Kohde on merkitty peruskartalle nimellä ”Hopyakrooppi”.
Tarkastus:	13.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Tark. Purhonen 1974, inv. Heikkinen 1984 Ks. myös <i>Suomenmaa IX,I Oulun lääni</i> , s. 65; <i>SMYA XII</i> s. 188; Gottlund, <i>Antiqvariska Anteckningar IV. Vasa och Uleåborgs Län</i> . s. 331-334 (sidottu käsikirjoitus Museoviraston kirjastossa) sekä Europaeus 1914, <i>Pikkutietoja Alavieskan pitäjämästä</i> . (käsikirjoitus Muscoviraston arkeologian osaston arkistossa)
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	KM 123670, 123888
Diat:	KM 49132
Ympäristö:	Metsässä oleva pieni aukio noin 70 metrin päässä navetan koillispuolella.
Kohteen kuvaus:	Paikalla on parin metrin levyinen pyöreä lammikko, jonka ympäri on rakennettu hirsistä salvottu matala aita. Valo Verronen Someronkylältä kertoi olleensa paikalla kun Taluskyläläiset olivat joitain vuosia sitten pumpanneet kuopan tyhjäksi. Kuopalla oli ollut syvyyttä noin seitsemän metriä ja sen seinämissä oli näkynyt poraus ja räjäytysjälkiä. Suomen maa- kirjassa käsitellään ”hopeakaivos” lyhyesti. Se on tekstin mukaan mainittu jo 1700-luvun kirjallisuudessa, kirjassa kaivosta pidetään luultavimmin rikkikiisukaivoksena. Gottlund kirjoittaa Kunnarin maalla olevan lasketun (kuivatun?) järven lähellä kivialtojen näköisiä kiviraunioita. Raunioista on kerätty kiviä kiukaisiin. Lisäksi hän mainitsee, että Kunnarinkalliosta löytyy hopeaa. SMYA:n teksti on Gottlundin kertomus røykkiöistä suomeksi

käännettynä. Europaeus puolestaan kertoo noin 7 metriä syvästä kaivoksesta, jota kansa nimittää hopeakaivokseksi. Hänen mukaansa teknillisen korkeakoulun oppilas J. Pihlajaniemi oli tutkinut paikkaa ja todennut kivien sisältävän kuparia ja vähäisessä määrässä hopeaa. Mainituista alueella olevista rökkiöistä ei ole Gottlundin lisäksi mitään mainintaa, eikä niitä ole löytynyt myöhemmissä tutkimuksissa. Rökkiöt lienee käytetty kokonaan uudempaan rakentamiseen jo 1900-luvun alkuun mennessä. Kohteelle on viitat maantieltä asti ja paikan päällä on informaatiotaulu.

Laajuus:	Noin 50 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Kuopan reunoista vähintään viisi metriä.
Luokitusehdotus:	II (kaivos), III (rökkiöt)
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	Kohde on selvästi näkyvä ja se on kyläläisten hoitama ja viitoittama.
Lähilöytöjä:	Kunnari [19] kivikautinen löytöpaikka noin 500 metriä lounaaseen. Saari [10] Kivikautinen löytöpaikka noin 1,3 km luoteeseen. Tervahautoja 800 m länsiluoteeseen ja 1,5 km pohjoiskoilliseen.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

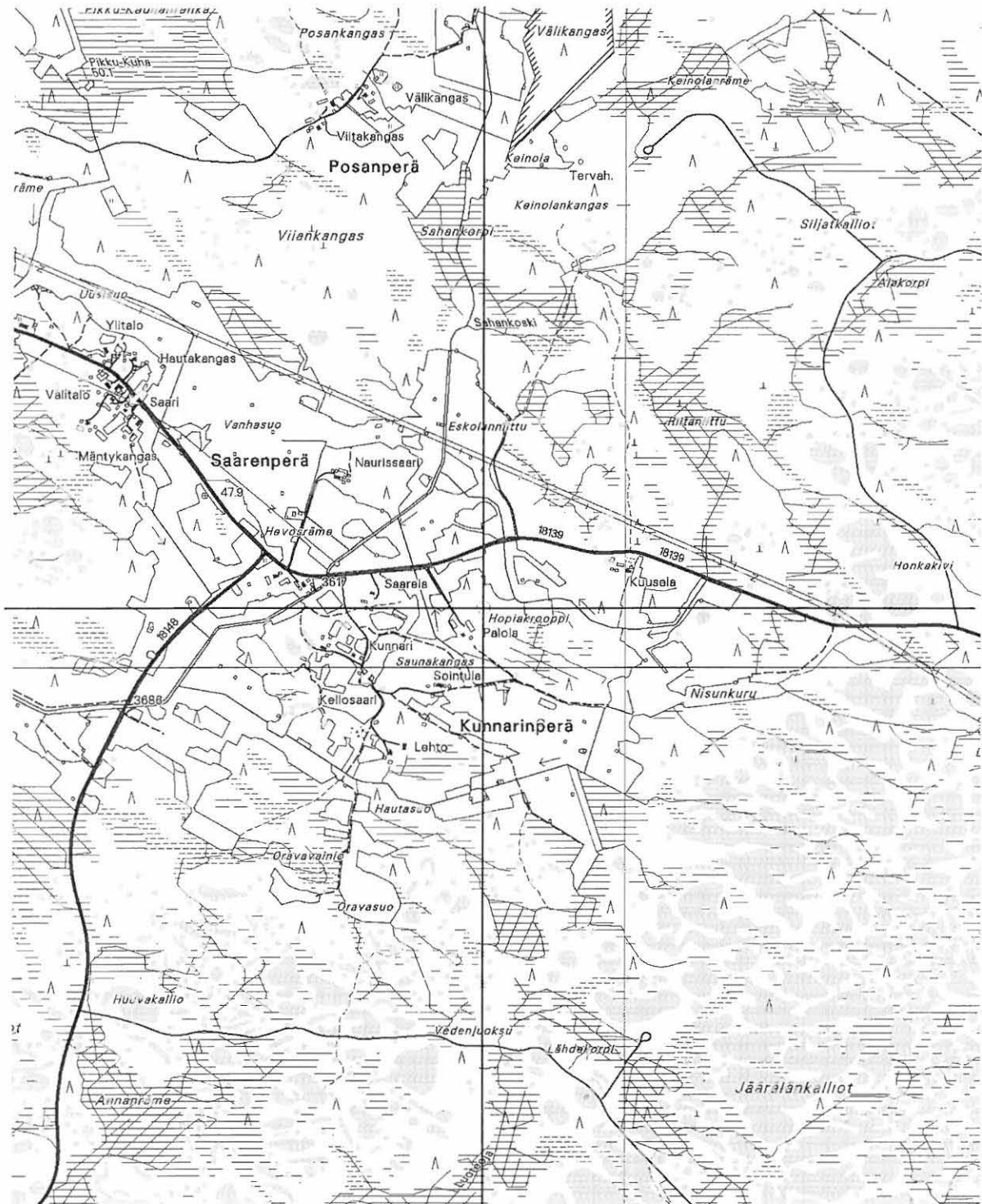

123888. Nisula Hopiakrooppi. Etelästä.

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Hopiakrooppi x: 7125194, y: 2519538, z: 52,5

3. Rajaniemi, pronssikautinen röykkiö

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 01 0003
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Kähtävä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 11:18 Kirkkometsä</u> Kippola Marja-Leena Kippola Jaakko Tuomo Rajaniementie 119 85210 KÄHTÄVÄ
Kiinteistötunnukset:	009-403-0011-0018
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat
Tyyppin tarkenne:	Hautaröykkiöt (1 kpl)
Ajoitus:	Pronssikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7113301 Y: 2517726, Z: 57,5 m mpy (YKJ P: 7121533, I: 3370361) Noin 5,8 km Alavieskan kirkosta kaakkoon.
Tarkastus:	19.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984, Ks. myös Ingman 1887, <i>Salon kihlakunnan Muinaistieteellinen kertomus</i> s. 51 (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa); Europaeus 1909, <i>Oulun läänin kiinteistä muinaisjäännöksistä</i> (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa) s. 101 ja <i>Suomenmaa IX,I Oulun lääni</i> , s. 67.
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000, suurennos peruskartasta 1:7500
Negatiivit:	KM 123674
Diat:	KM 49137
Ympäristö:	Paikoitellen suopohjaista havupuuvaltaista sekametsää. Muuten maasto on kivistä ja paksun sammalen peittämää. Pitkänomaista luode-kaakko suuntaista metsäaluetta rajaavat idässä pellot ja lännessä Ylivieskasta Kalajoelle johtava maantie. Maantien ja metsän reunassa on paikoitellen kalliota. Metsäalue viettää hyvin loivasti kohti idässä olevia peltoja.
Kohteen kuvaus:	Röykkiö sijaitsee aivan Ylivieskasta Kalajoelle vievän tien vieressä Rajamäentien risteyksen kaakkoispuolella. Se on noin 48 metriä pitkä, 13 metriä leveä ja noin 0,5 metriä korkea ihmisen pään kokoisista ja pienemmistä kivistä tehty soikea latomus. Metsän puolella röykkiön raja on selvä ja kivet on ladottu paikoin pystyksi seinämäksi. Tien puolella röykkiön reuna on epämääräinen. Röykkiön päällä kasvaa paikoin sammalta. Sen päällä kasvaa myös samankokoisia suuria puita kuin muualla metsässä, lisäksi tien

vierusta on pensaikkoinen. Röykkiö vaikuttaa ehjältä vaikka tietyö onkin aikanaan kulkenut sen ohi aivan vierestä.

Ingman mainitsee, että Korkiakankaalla Ojaniemessä on kaksi lapinrauniota. Samanlaisia kerrotaan hänen mukaansa löytyvän myös Rajaniemestä eräältä kankaalta. Europaeus ja Suomenmaa vain siteeraavat Ingmania. Heikkinen on yhdistänyt Rajaniemen Korkiakankaaseen, mutta niillä ei välttämättä ole mitään tekemistä toistensa kanssa. Peruskarttaan on merkitty paikannimi Rajaniemi, mutta ei Korkiakangasta tai Ojaniemeä. Näitä kahta jälkimmäistä ei tunnistettu Kähtävän kylässä eikä Taluskylällä. Ainoastaan arveltiin, että Kalajoen rajalla sijaitsevat Korkiatkalliot voisivat liittyä Korkiakankaaseen. Sieltä ei Alavieskan puolelta löytynyt mitään lapinraunioihin viittaavaa.

Paikan päällä Rajaniemessä tiedettiin metsässä olevan röykkiöitä, koska ne olivat olleet lasten leikkipaikkoja kymmeniä vuosia sitten. Röykkiöiden tarkasta sijainnista ei kuitenkaan ollut tietoa ja kerrottiinpa niitä joskus myöhemmin turhaan etsitynkin. Neuvotulta alueelta metsänreunasta (Välivainio peruskartalla) ei löytynyt röykkiöitä. Paikka oli avohakattu ja maa oli muokkautunut työkoneiden alla, joten paikalla olleet röykkiöt olivat saattaneet hajota maastoon tai jäädä hakkuujätteen alle. Maantien viereltä löytynyt röykkiö ei välttämättä liity aikaisemmissa tiedoissa mainittuihin röykkiöihin. Se on selvästi suurempikin kuin tavalliset lapinrauniot, joita paikalla on kerrottu olevan.

Röykkiöstä noin 300 metriä kaakkoon on joukko kasattuja suurehkoja kiviä. Osa kivistä muodostaa pätkän pengertä jonka päällä on ajouran tapainen.

Laajuus:	Noin 625 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Itäpuolella röykkiö rajautuu selvästi ja sille riittänee 2 metrin suoja-alue. Tien puolella piennaralue on miltei kiinni röykkiössä, joten suoja-alueeksi on laskettava tien oja. Röykkiö on välittömässä vaarassa jos paikalla tehdään tietöitä.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	Röykkiö on sijaintinsa puolesta helposti löydettävissä ja se voisi olla raivattuna näyttävä muinaisjäännös. Nykyisellään metsän peittämänä sitä on kuitenkin vaikea havaita.
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

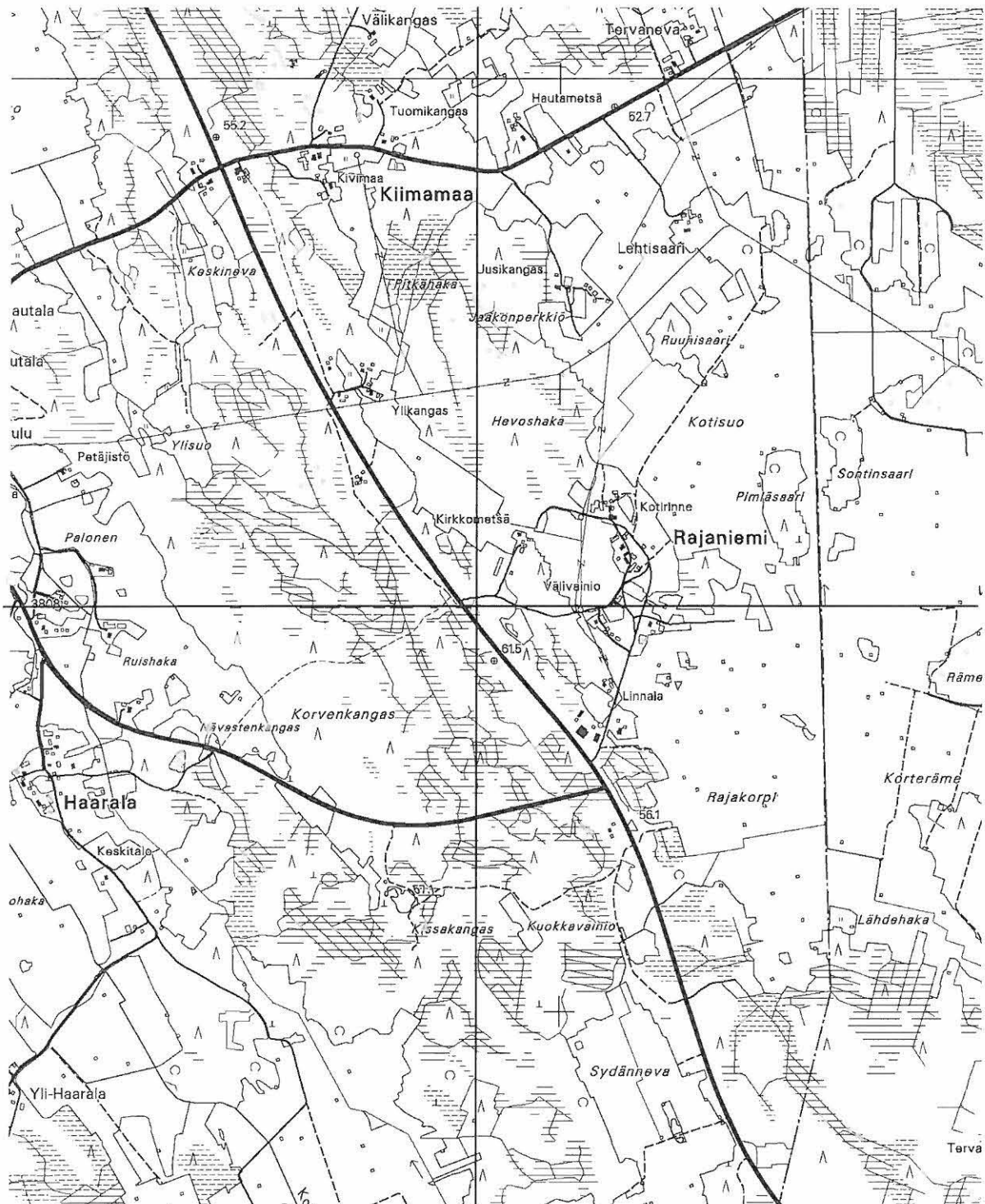

49137. Rajaniemi, röykkiö. Kaakosta.

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

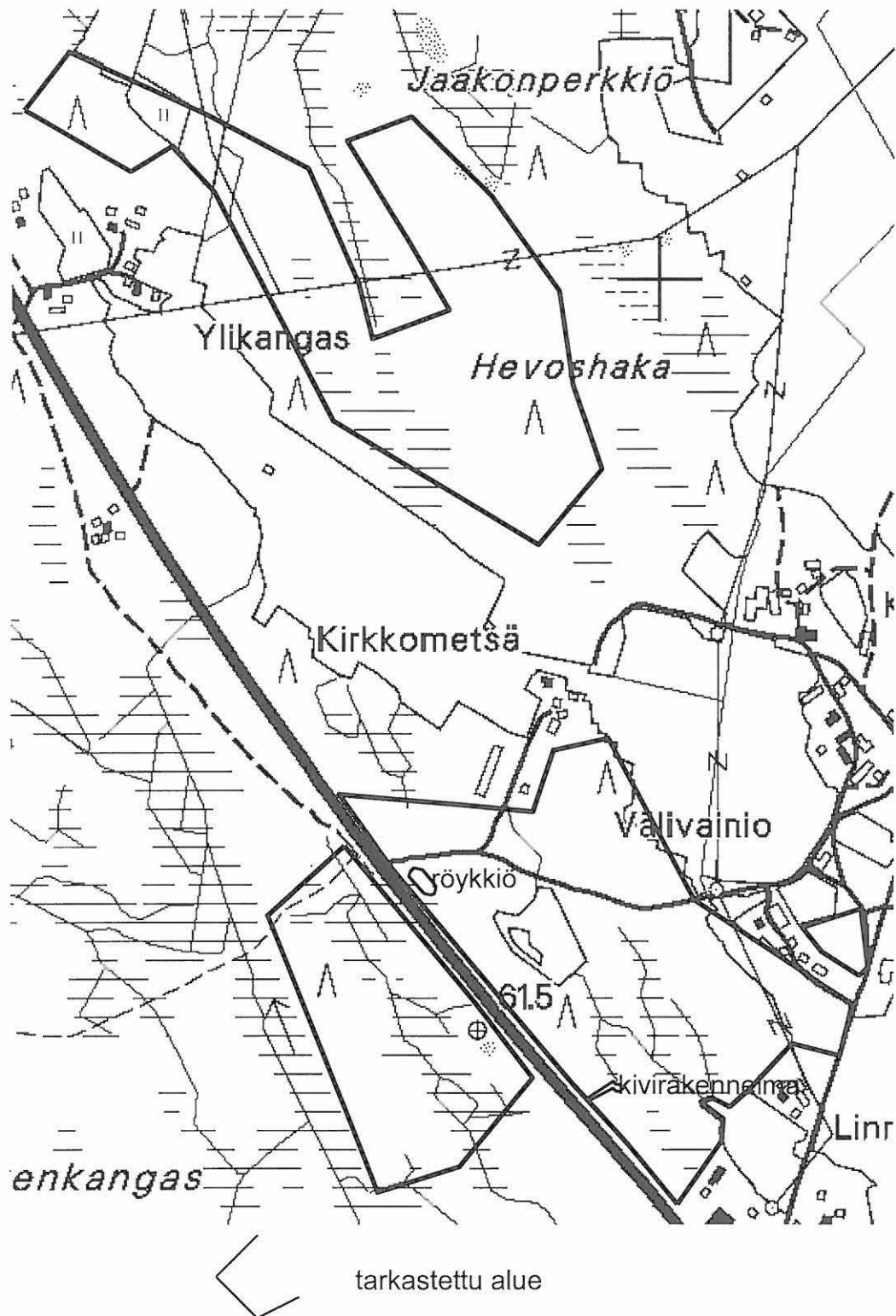
Röykkiö x: 7113301, y: 2517726, z: 57,5

Suurennos peruskartasta 2431 05

MK 1:7500

Röykkiö x: 7113301, y: 2517726, z: 57,5

4/12. Takkunen, kivikautinen asuinpaikka?

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 01 0004
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 15:74 Mäkitakkunen</u> Pudas Niilo Tapio Takkusentie 2 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 15-81 Mäkipudas</u> Pudas Juha Kalevi Takkusentie 4 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 187:3 Rantapudas</u> Pudas Niilo Tapio Pudas Tarja Anneli Takkusentie 2 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 187:2 Rantatakkunen</u> Takkunen Eino Olavi Takkusentie 15 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0015-0074 009-401-0015-0081 009-401-0187-0003 009-401-0187-0002
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118860 Y: 2516250, Z: 50 m mpy (asuinpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7132341, I: 3368034) Noin 1,6 km Alavieskan kirkosta itä-koilliseen.
Tarkastus:	10.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984 Ks. myös Ingman 1887, <i>Salon kihlakunnan Muinaistieteellinen kertomus</i> s. 56 (käsikirjoitus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa).
Aiemmat löydöt:	KM 2478:13 (soikea reikäkivi), KM 3764:10 (tasataltta) ja KM 3764:12 (tasataltta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000
Negatiivit:	KM 123664
Diat:	KM 49124

Ympäristö:	Kalajoen pohjoisrannalta loivasti kohoavien peltojen reunalla oleva tiheään rakennettu saareke Ylivieskaan ja Someronkylälle vievien teiden risteyksessä. Alue on täyteen rakennettu ja kokonaan muokattu piha- ja maataloustarpeisiin. Lähellä jokea pellot päättyvät noin 1,5 metriä korkeaan maavalliin, jonka joen puolella on noin 50 metriä rantaniittyä.
Kohteen kuvaus:	<p>Aiemmissa löytötiedoissa mainitaan, että KM 2478:13 on löydetty joen rannasta vuonna 1886. KM 3764:10 on löytynyt Takkulan talon pellosto vuonna 1899 kuten myös KM 3764:12. Lisäksi mainitaan, että alueelta on löytynyt usein ennenkin esineitä, jotka on annettu kerääjille tai joutuneet hukkaan. Europaeuksen vuonna 1914 löytötietoihin lisäämän tekstin mukaan KM 2478:13 oli löytynyt Mäkitakkusen talon maasta. Löytöpaikka oli pellolla joka oli Takkusen taloista noin 250 metriä etelään, kivikkoista hietaperäistä kuivaa maata ja pohjoiseen päin kallion suojaama. Pelto viettää loivasti etelään. Pellon alla on niitty, joka on ollut noin 1-2 metriä aiemmin korkeammalla olleen Kalajoen pinnan yläpuolella. Europaeus oli löytänyt paikalta pari kvartsin palaa.</p> <p>Heikkinen oli inventoidessaan onnistunut paikantamaan yhden löytöpaikan, johon oli rakennettu talousrakennus. Hänen kuvauksensa on kuitenkin niin epämääräinen, ettei sen avulla voi löytää paikkaa uudelleen. Kyseessä saattaa olla jokin Takkuperän lounaiskulman rakennuksista, joihin kohteen koordinaatit tuntuvat viittaavan.</p> <p>Takkuperällä ei osattu kertoa mitään aiemmista löydöistä, eikä uusia esineitä ollut löytynyt. Kaikki pellot olivat viljeltyinä ja pintapoimintaa oli mahdotonta tehdä.</p> <p>Löytöjen runsauden ja paikan sijainnin vuoksi alueella on todennäköisesti ollut asuinpaikka. Jos se on ollut samalla kohdalla kuin nykyinen asutus asuinpaikka lienee täysin tuhoutunut. Osa 50 m mpy korkeuskäyrän yläpuolisesta alueesta Takkuperän luoteiskulmalla on vielä rakentamatta. Myös itäpuolella on peltoa samalla korkeudella. Näillä alueilla voisi olla jäljellä asuinpaikkaa. Rannasta löytynyt esine voi viitata myös lähempänä rantaa olevaan asutukseen. Kirkonkylän Huhtalan ja Jutilan löytöjen perusteella asutusta voisi olla ollut myös noin 47,5 m mpy tuntumassa.</p>
Laajuus:	?
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II-III
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Huhtala [11] kivikautinen löytöpaikka 1,3 km lounaaseen ja Jutila [22] kivikautinen löytöpaikka 2,3 km länsilounaaseen.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

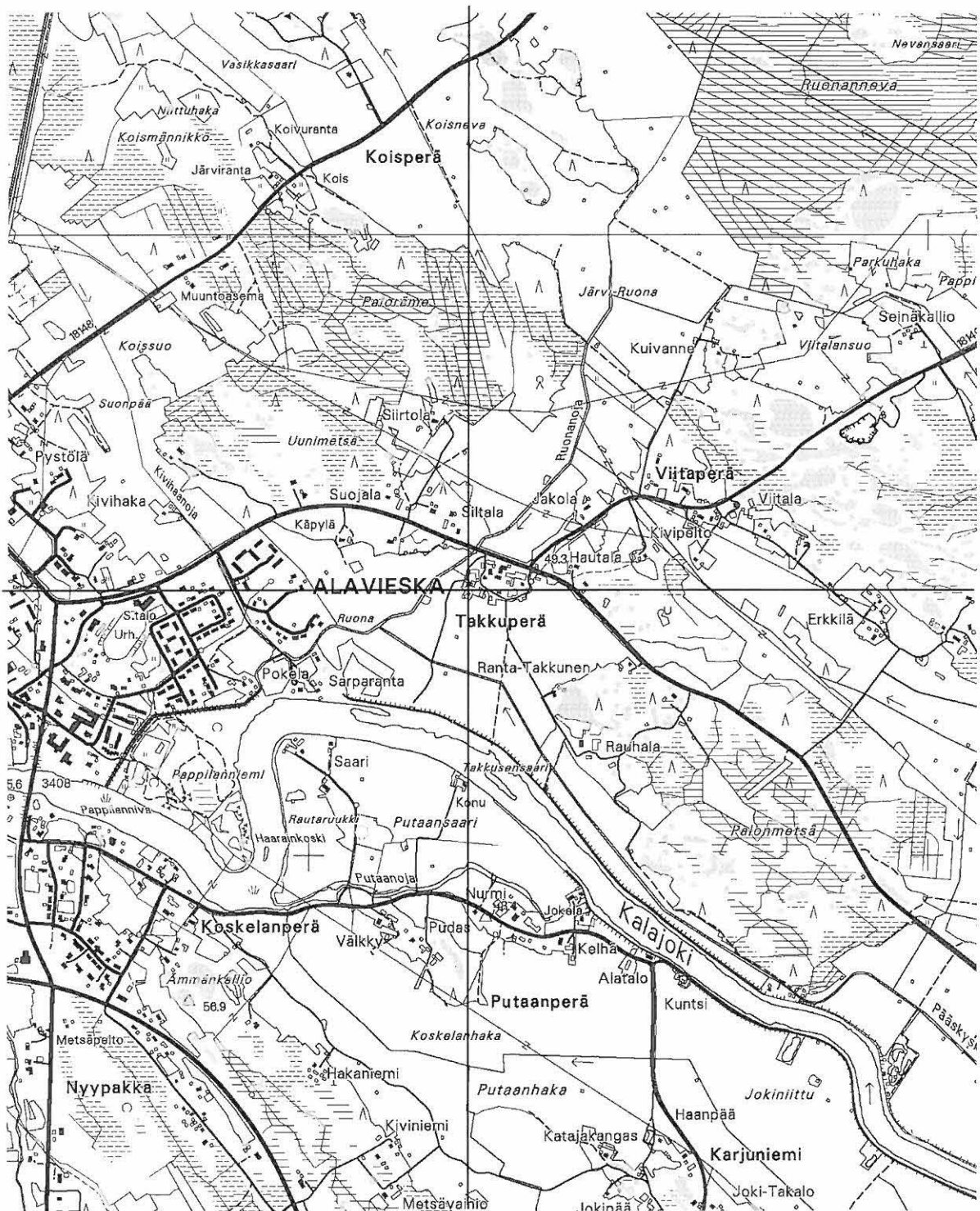

49124. Takkuperä joelta päin. Lounaasta.

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

asuinpaikka x: 7118860, y: 2516520, z: 50

☆ asuinpaikka?

5. Tolonen, kivikautinen löytöpaikka

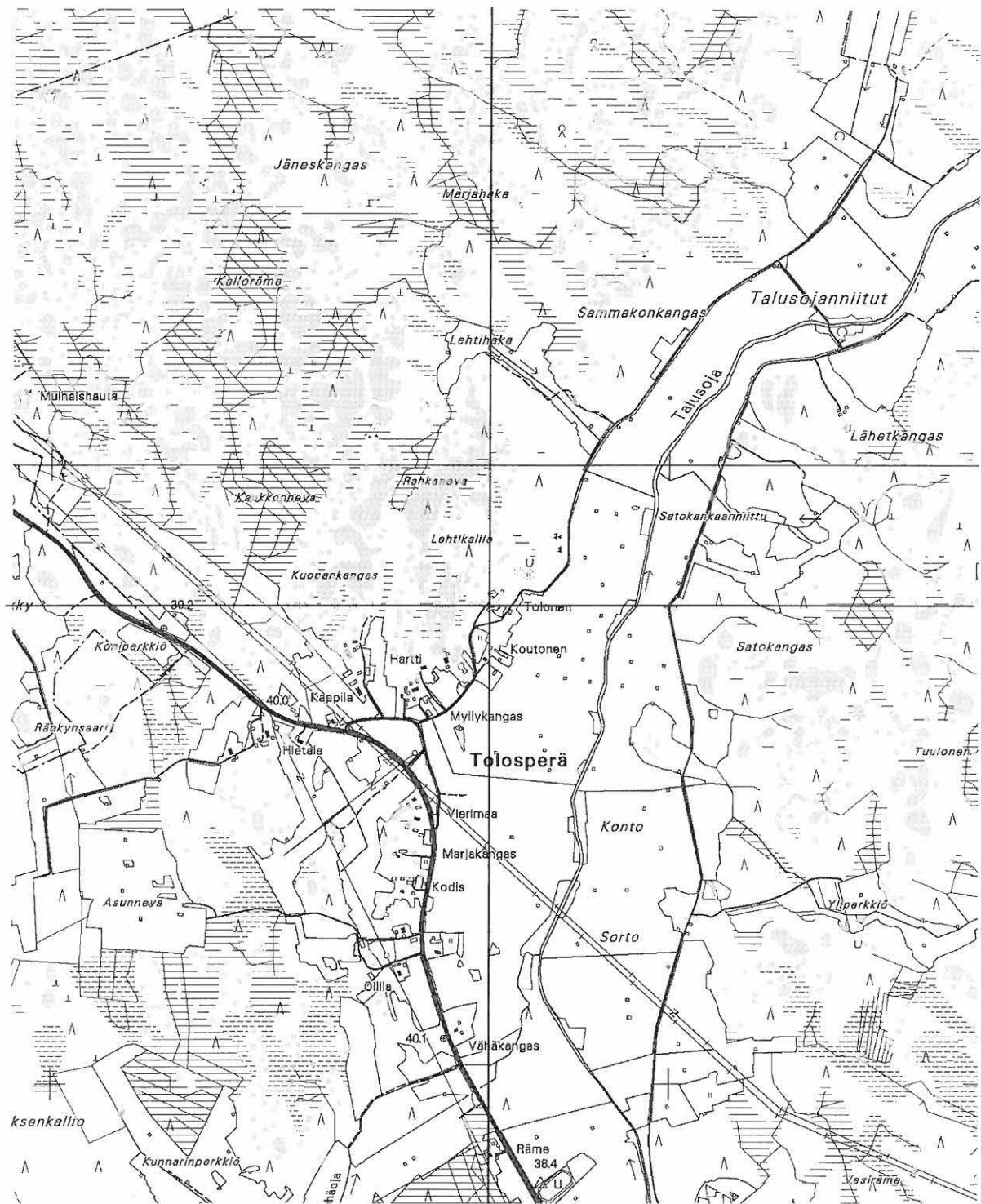
Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 04 0005
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskylä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 2:112 Kotiranta</u> Vedenoja Markku Kalervo Vetenojanpuhto 37 85140 TYNKÄ <u>Rek n:o 2:113 Lapinoja</u> Saara Johanna Lapinojan oikeudenomistajat: Kekolahti Anne Maria Kummalantie 18 85100 KALAJOKI Lapinoja Arvi Frans Yppärintie 157 85120 METSÄ Lapinoja Hannu Mika Mehtäkyläntie 4 As 1 85100 KALAJOKI Lapinoja Timo Tapani Kirkkopolku 4 85200 ALAVIESKA Tiinanen Taina Maritta Rautiontie 153 85140 TYNKÄ <u>Rek n:o 2:98 Kallio</u> Lapinoja Timo Tapani Kirkkopolku 4 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-408-0002-0112 009-408-0002-0113 009-408-0002-0098
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7129544 Y: 2513417, Z: 42,5 m mpy (Tolosen talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7115909, I: 3371574) Noin 11 km Alavieskan kirkosta pohjoiseen.
Tarkastus:	17.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984 (kohde 5, Talonen)
Aiemmat löydöt:	KM 2478:14 (oikokirves)
Inventointilöydöt:	-

Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Alavieska ja 2432 04 Saukonperä 1:20000, suurennos peruskartoista 2431 06 ja 2432 04 1:5000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Tolosen talon lähiympäristö on pihamaata rakennuksineen. Itäpuolella on peltoja, jotka viettävät loivasti itään kohti Talusojaa. Länsipuolella on vähitellen kohoavaa metsää, jossa on paikoitellen kalliopaljastumia.
Kohteen kuvaus:	<p>Oikokirves on saatu Tolosen talosta vuonna 1886, eikä sen löytöpaikasta ole tarkempaa tietoa. Paikalla ei ilmeisesti asuta enää vakituisesti ja pihamaata lukuun ottamatta lähiympäristö kasvoi pitkää heinää. Talon lähellä olevat pellot olivat viljeltyinä eikä pintapoiminta ollut mahdollista.</p> <p>Ympäristön metsäalueita tarkastettiin röykkiöiden ja asuinpainanteiden varalta, jolloin löytyi tervahauta päärakennuksesta noin 140 metriä pohjoiskoilliseen (ks. karttasuurennos).</p>
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	II (tervahauta)
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Tervahautoja noin 600 m länteen ja 1 km pohjoiseen.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartoista 2431 06 ja 2432 04

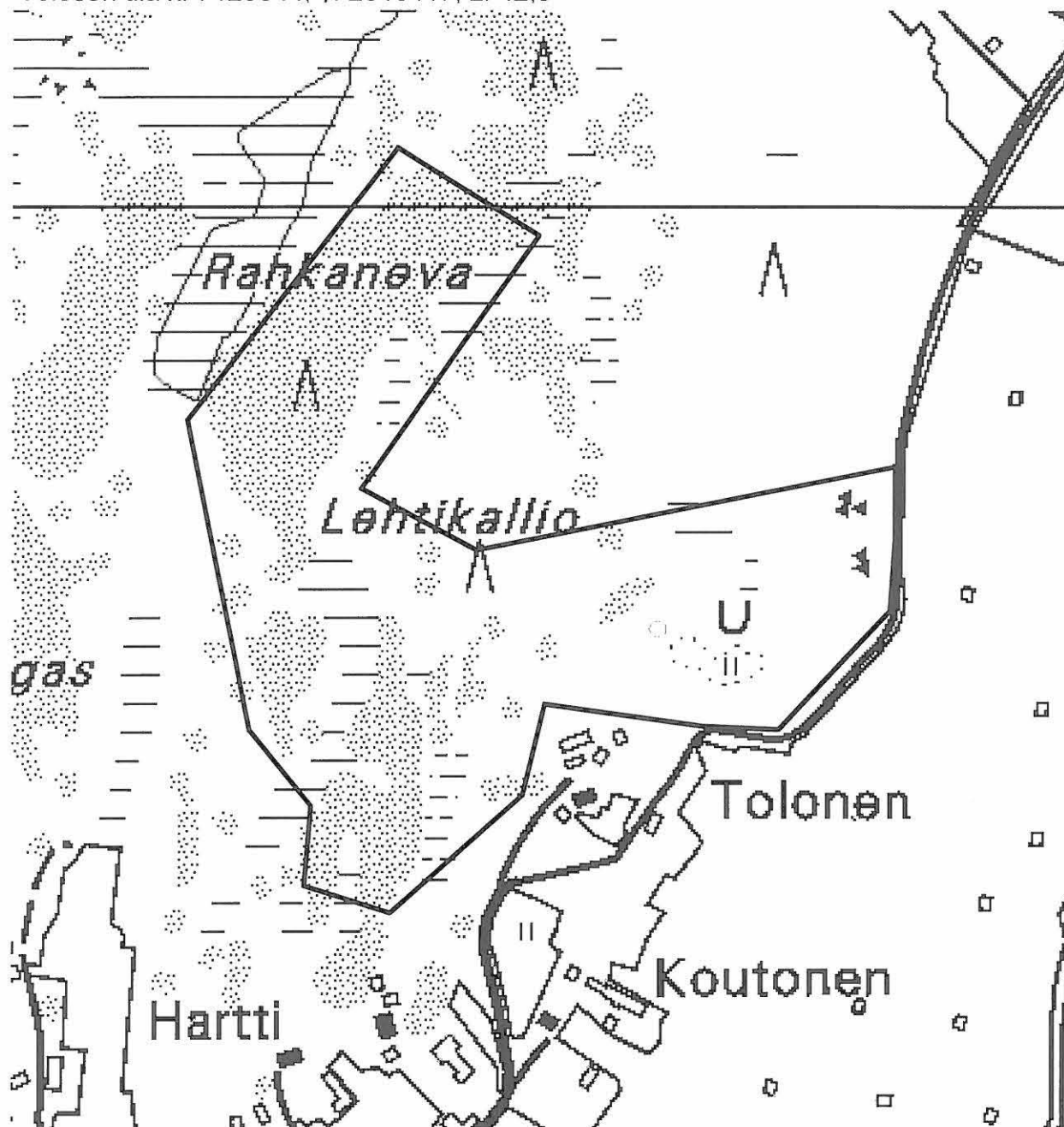
MK 1:20000

Tolosen tila x: 7129544, y: 2513417, z: 42,5

Suurennos peruskartoista 2431 06 ja 2432
 MK 1:5000

Tolosen tila x: 7129544, y: 2513417, z: 42,5

○ tervahauta, x:7129674, y: 2513486, z:42,5

▭ tarkastettu alue

6. Hoikkasaari, kivikautinen löytöpaikka

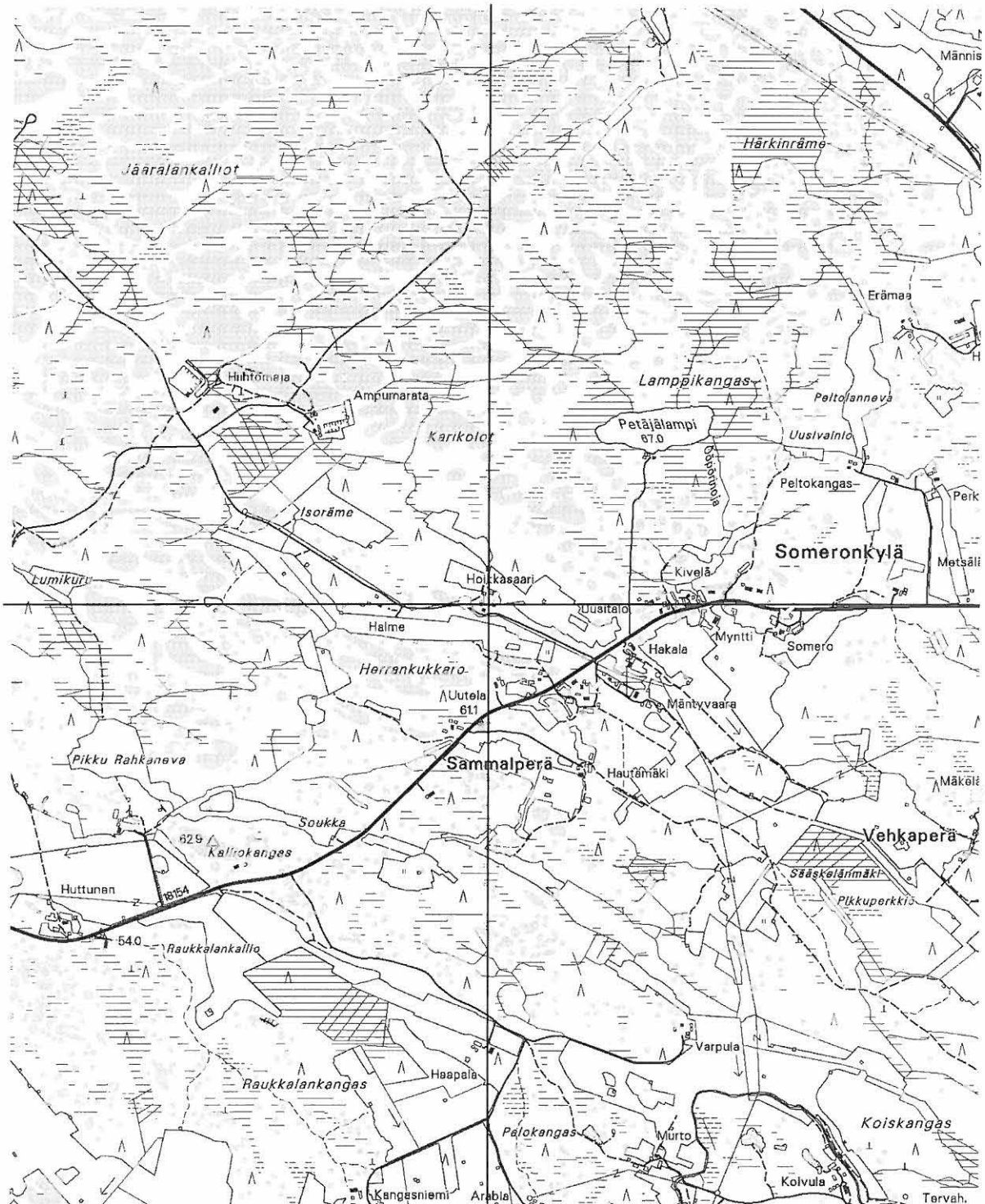
Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0006
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 22:16 Hoikkasaari</u> Isokääntä Juho Henrik oikeudenomistajat Koulutie 21 B 013 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0022-0016
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjäskoski X: 7122240 Y: 2521540, Z: 60 m mpy (Hoikkasaaren tilan sijainti, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7124660, I: 3375806) Noin 7,5 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 2478:15 (kourutaltoa)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjäskoski
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Päärakennus ja pihapiiri sijaitsee peltojen välisellä metsäisellä kapealla kannaksella.
Kohteen kuvaus:	Kourutaltoa on saatu vuonna 1886 paikalla olleesta Jutilan talon torpasta. Torppa on sijainnut nykyisen talon vieressä, sen pohjoispuolella. Tarkasta löytöpaikasta ei ole tietoa. Tila on nykyään kesäasuntona ja peltokaistaleen pohjoispuolelle on rakennettu uudisrakennus. Näiden talojen asukkaat muistivat kuulleensa, että pellostä oli joskus jotain löytynyt, mutta mitään tarkempaa tietoa heillä ei ollut. He myös muistelivat, että metsässä heti päärakennuksen länsipuolella olisi kalliolla ollut hakattuja merkkejä. Tarkkaa paikka ei muistettu ja kaikki kivet ovat nykyään sammalen peitossa. Ympäristön pellot olivat viljeltyjä, joten pintapoiminta oli mahdotonta.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-

- Lähilöytöjä:** Sammalmaa [9] kivikautinen löytöpaikka noin 450 m kaakkoon, Somero [16] kivikautinen löytöpaikka noin 950 m itään, Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 1,7 km itäkaakkoon, Pylväs [17] kivikautinen löytöpaikka noin 1,9 km itäkaakkoon.
- Koekuopat:** -
- Pintapöimintä:** -

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

Päärakennus x: 7122240, y: 2521540, z: 60

- ◻ päärakennus
- hakkaus kivessä

7. Huovo, kivikautinen löytöpaikka

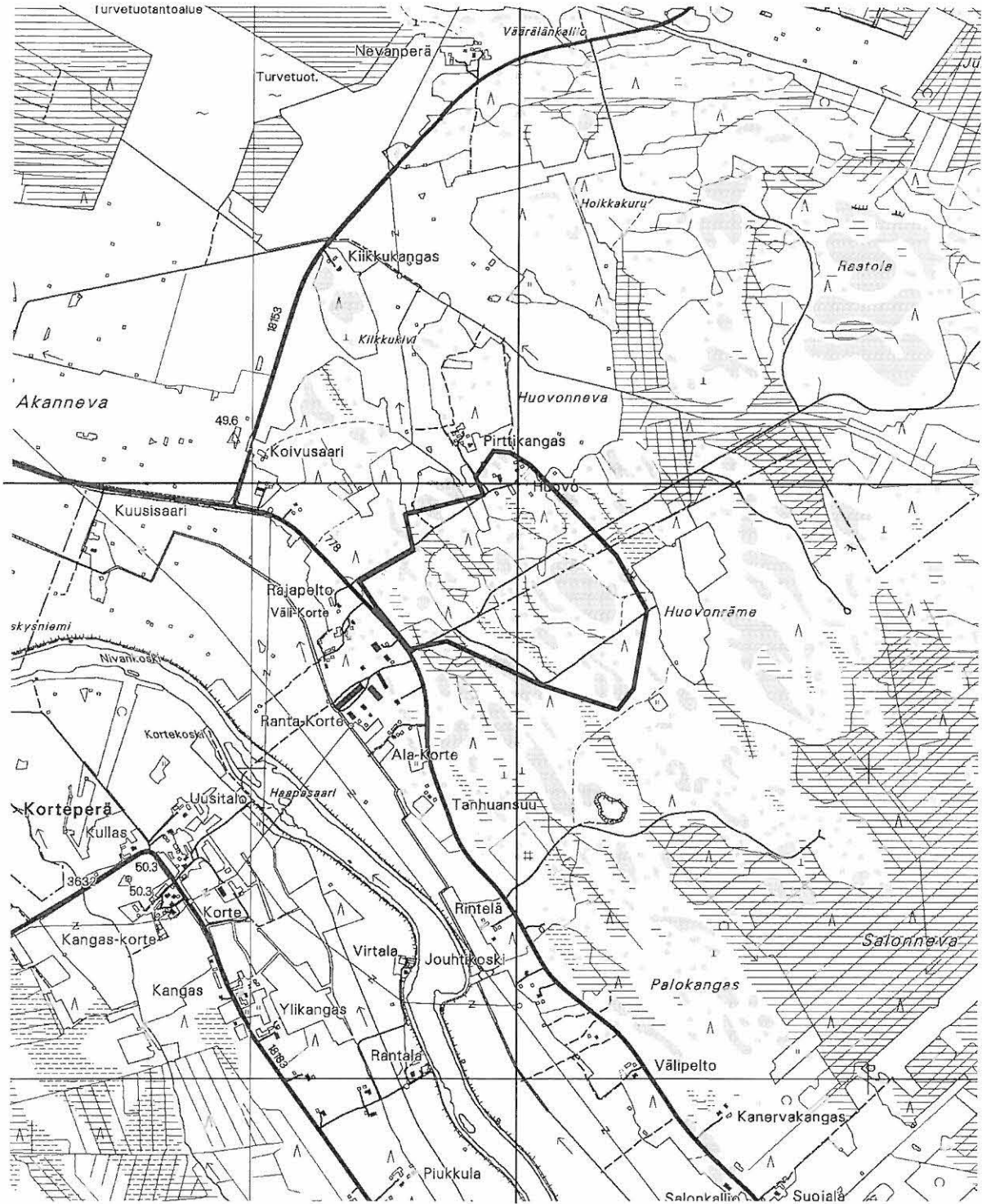
Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 04 0007
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 10:6 Tuomikangas</u> Puusti Jukka Olavi Puusti Anitta Maarit Huovontie 64 84100 YLIVIESKA <u>Rek n:o 10:42 Mäkelänneva</u> Myntti Martti Samuli Someronkyläntie 692 85200 ALAVIESKA Myntti Mauri Olavi Someronkyläntie 688 85200 ALAVIESKA Myntti Matti Kalevi Someronkyläntie 696 85200 ALAVIESKA Myntti Mauno Päiviö Someronkyläntie 681 85200 ALAVIESKA Myntti Markku Eero Matias Someronkyläntie 929 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0010-0006 (Entisten torppien paikka) 009-401-0010-0042 (Huovonneva)
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 08 Niemelänkylä X: 7116920 Y: 2520860, Z: 52,5 m mpy (Huovon talon koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7119377, I: 3374876) Noin 6 km Alavieskan kirkosta itäkaakkoon.
Tarkastus:	26.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984, Ks. myös Jaakko Marjakankaan kertomusta ja Kalajoen nimismiehen kirjettä Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.
Aiemmat löydöt:	KM 3369:1 (kourutaltoa)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 08 Niemelänkylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-

- Ympäristö:** Matala mäki, jota ympäröivät soiset metsäalueet. Metsässä on paikoin kalliopaljastumia. Koillispuolella on Huovonneva, pelloksi ojitettu suoalue.
- Kohteen kuvaus:** Kourutaltoa löytyi Huovon torpan pellostä peltotöiden yhteydestä vuonna 1871 tai 1872. Tarkka löytöpaikka ei ole tiedossa. Huovon nykyisen talon paikalla on ollut useita torppia. Nykyiset asukkaat eivät olleet löytäneet mitään kivikauteen viittaavaa. Samalla käynnillä tarkastettiin eteläpuolinen metsäalue, jolla ei ollut mitään merkkejä muinaisjäännöksistä (ks karttaliite).
- Laajuus:** -
- Ehdotus suoja-alueeksi:** -
- Luokitusehdotus:** -
- Suojelutoimenpiteet:** -
- Havaintomahdollisuudet:** -
- Lähilöytöjä:** Ylivieskan puolella Huovon räme, kivikautinen löytöpaikka noin 600 m kaakkoon, Kortteenmetsä, kivikautinen asuinpaikka noin 1 km etelään, Korteperä, moniperiodinen kohde 1,5 km lounaaseen.
- Koekuopat:** -
- Pintapoiminta:** -

Ote peruskartasta 2431 08

MK 1:20000

Päärakennus x: 7116920, y: 2520860, z: 52,5

— summittainen löytöpaikka (Huovon entinen päärakennus)

— tarkastetun alueen raja

8. Naamakangas, kivikautinen asuinpaikka?

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 01 0008
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Yli-Kääntä
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 6:8 Rahko</u> Rahko Eero Juhani Ylikäännäntie 279 As 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-410-0006-0008
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat
Tyypin tarkenne:	-
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 3124 05 Alavieska X: 7117186 Y: 2510143, Z: 50 m mpy (YKJ P: 7120148, I: 3364181) Noin 5 km Alavieskan kirkosta lounaaseen.
Tarkastus:	17.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3522:4 (hoikkanen kiviase), 3764:13-14 (tasatalta ja kiviesine), 22386 (kvartseja)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska ja 2431 02 Typpö 1:20000, suurennos peruskartoista 2431 05 ja 2431 02 1:7500
Negatiivit:	-
Diat:	KM 49133
Ympäristö:	Paikoin soista tasaista kangasmetsää. Heikkisen inventoinnin löytöpaikka on matala hiekkakuoppa, josta hiekka on otettu kallioon saakka. Tien ja hiekkakuopan välinen alue on hakattu.
Kohteen kuvaus:	Hoikkanen kiviase on lunastettu vuonna 1898. Se oli löydetty kirkonkylältä maantien sorasta. Sora oli peräisin Naamakankaalta. Taltta ja kiviesine löytyivät myös maantietöissä soran joukosta Haapasaaren tilan maalta 6 km Ylikäännän Niskalan talosta etelään ja 3 km Alavieskan Mikkolan talosta lounaaseen. Europaeuksen lisäyksessä vuodelta 1914 todetaan että myös hoikkanen kiviase on todennäköisesti samasta paikasta. Heikkinen löysi inventoidessaan muutamia kvartseja noin 0,5 metriä syvästä hiekkakuopasta. Hän määritteli paikan mahdolliseksi asuinpaikaksi. Kvartsi löytyi ilmeisesti hiekkakuopan reunoista, mutta tarkempaa paikkatietoa ei ole. Kuopan kohdalta asuinpaikka on täysin tuhoutunut. Nykyisin hiekkakuopan reunat ovat kasvaneet täyteen sammalta. Viereen tehdyssä koekuopassa oli hiekkamaata, ja maaston tasaisuus viittaisi siihen että paikalla oleva asuinpaikka voisi jatkua hiekkakuopan ulkopuolellakin. Myös hakkuuaukealle tehdyssä koekuopassa oli hiekkamaata.

Laajuus:	noin 1300 m ²
Ehdotus suoja-alueeksi:	Hiekkakuopan reunat 10 metrin matkalta.
Luokitusehdotus:	II
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	KK1: x:7117259 y:2410229 hakkuaukean pohjoispäässä Koko 50 x 50 cm, syvyys 65 cm. 0-8 cm turve, 8-25 cm vaalea hiekka, 25-30 cm kellertävä hiekka, 30-65 cm vaalea hiekka, pohjalla kallio. Ei löytöjä. KK2: x:7117177 y:2510157 hiekkakuopan kaakkoisreunalla Koko 40 x 30 cm, syvyys 35 cm. 0-5 cm turve, 5-20 cm vaalea hiekka, 20-35 cm kovaksi paakkuuntunutta punertavan keltaista hiekkaa. Ei löytöjä.
Pintapöimintä:	-

49133. Naamakangas, hiekkakuoppa, josta on tehty asuinpaikkalöytöjä. Lännestä.

Ote peruskartoista 2431 06 ja 2431 02

MK 1:20000

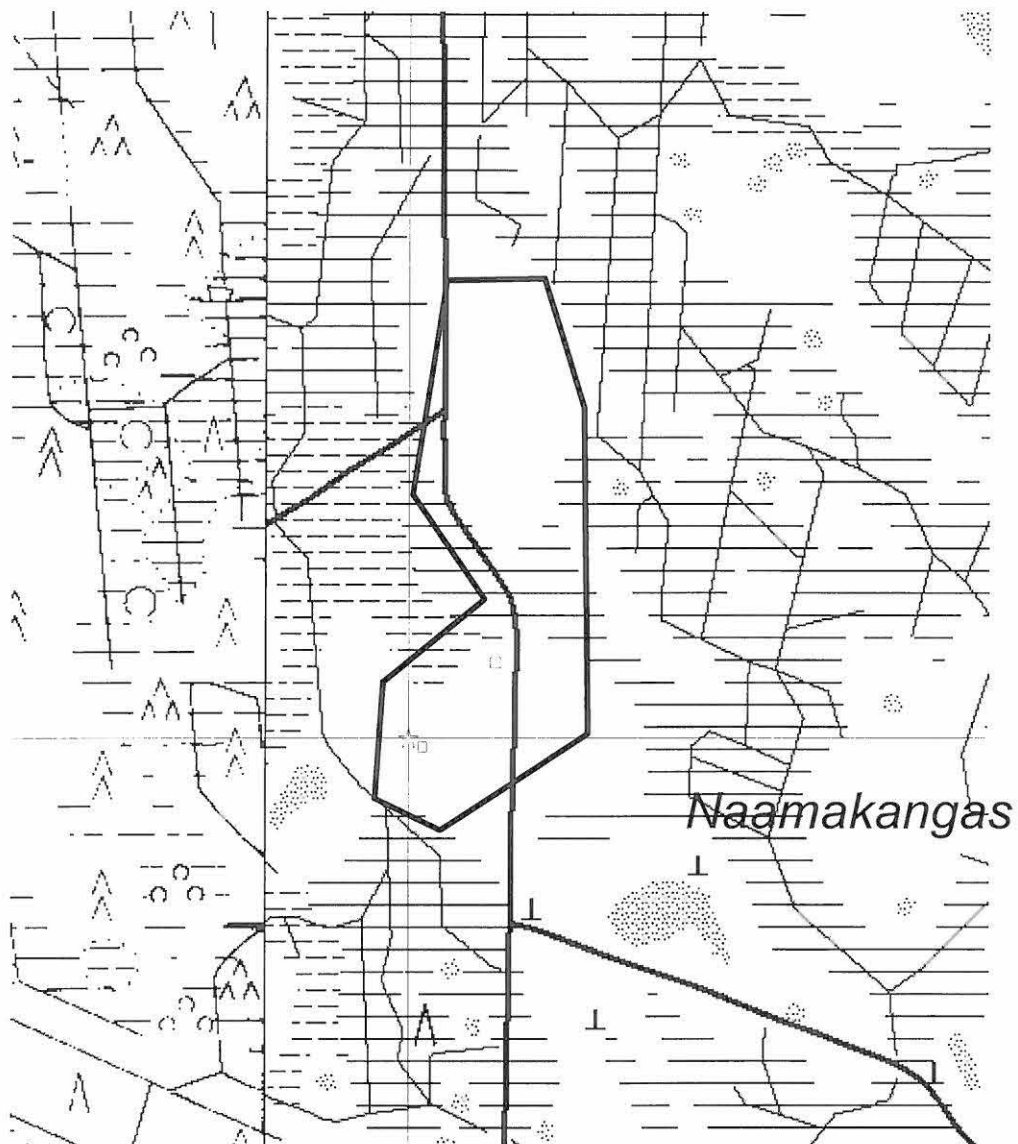
Asuinpaikka x: 7117186, y: 2510143, z: 50

Suurennos peruskartoista 2431 06 ja 2431 02

MK 1:7500

Asuinpaikka x: 7117186, y: 2510143, z: 50

- ☆ asuinpaikka
- koekuoppa
- └─┘ tarkastetun alueen raja

9. Sammalmaa, kivikautinen löytöpaikka

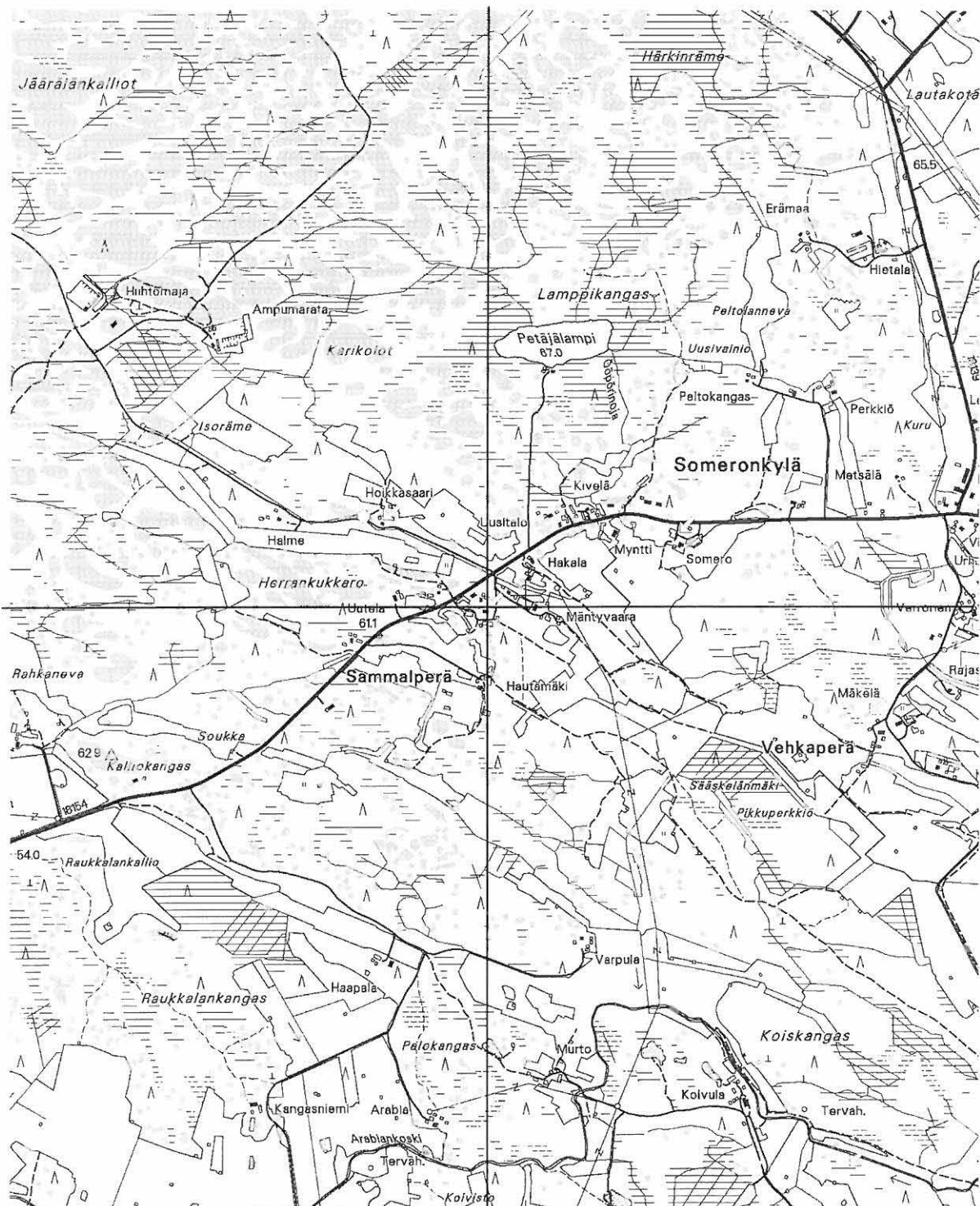
Muinaisjäännösrekisterinnumero:	009 04 0009
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 2:26 Hautavainio</u> Nurkkala Paula Anneli Someronkyläntie 623 85200 ALAVIESKA Nurkkala Valo Juhani oikeudenomistajat Someronkyläntie 623 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 2:44 Niemelä</u> Argillander Terttu Tellervo Argillander Leo Kalevi Someronkyläntie 629 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-407-0002-0026 009-407-0002-0044
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjäskoski X: 7121960 Y: 2521880, Z: 60 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7124364, I: 3376132) Noin 7,7 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3522:5 (reiällä varustettu hakkausase)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjäskoski 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Kapea 60 m mpy oleva metsäinen luode-kaakko suuntainen sankkaa kuusimetsää kasvava kannas, jota alempana olevat pellot ympäröivät. Talot ovat kannaksen kapeimmalla kohdalla.
Kohteen kuvaus:	Kiviesine on lunastettu 1898 ja se on löytynyt Sammalmaan talon pellosta. Tarkka sijainti ei ole tiedossa. Talon nykyiset asukkaat eivät olleet löytäneet mitään kivikauteen viittaavaa. Kaikki alueen pellot olivat viljeltyinä, joten pintapöimintä oli mahdotonta.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-

- Suojelutoimenpiteet:** -
- Havaintomahdollisuudet:** -
- Lähilöytöjä:** Hoikkasaari [6] kivikautinen löytöpaikka noin 450 m luoteeseen,
Somero [16] kivikautinen löytöpaikka noin 650 m koilliseen,
Vehkaperä [13] kivikautinen löytöpaikka noin 1,3 km itäkaakkoon,
Pylväs [17] kivikautinen löytöpaikka noin 1,6 km itään.
- Koekuopat:** -
- Pintapoiminta:** -

Ote peruskartasta 2431 09

MK 1:20000

Arvioitu löytöpaikka x: 7121960, y: 2521880, z: 60

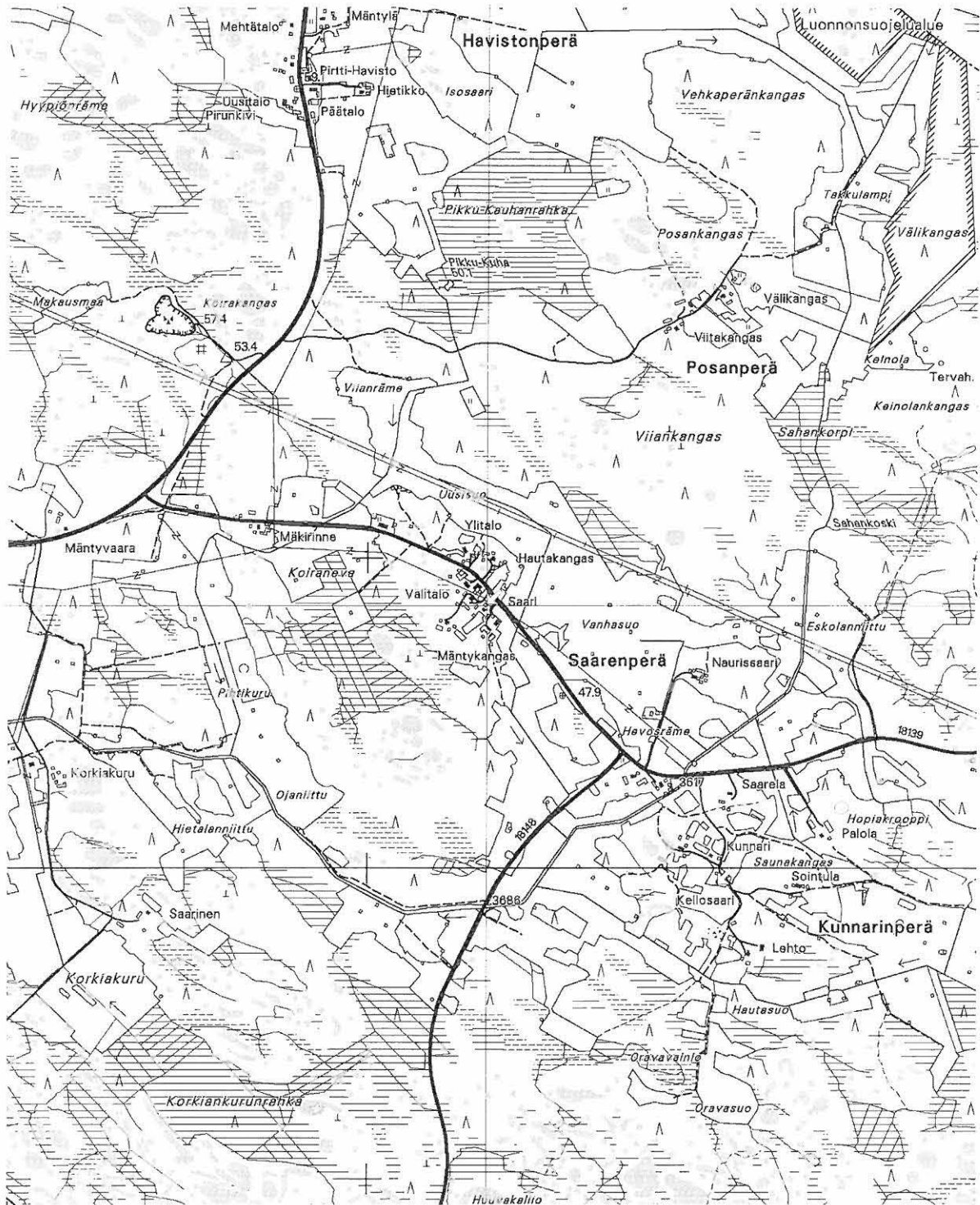
10. Saari, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	009 04 0010
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Taluskylä
Tila- ja omistajatiedot:	-
Kiinteistötunnukset:	-
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 06 Taluskylä X: 7125850 Y: 2518390, Z: 50 m mpy (Päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7128415, I: 3372829) Noin 8 km Alavieskan kirkosta pohjoiskoilliseen.
Tarkastus:	14.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3522:6 (tasataltta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 06 Taluskylä 1:20000
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Talokeskittymä pohjoisesta kaakkoon aukeavien peltojen laidalla. Lounaassa metsää ja suota.
Kohteen kuvaus:	Tasataltta on lunastettu 1898 ja se on löytynyt Saaren talon maalta maantien ”ravia” kaivettaessa. Sen tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetä. Kaikki alueen pellot olivat viljeltyinä, joten pintapoiminta oli mahdotonta.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	-
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	Kunnari [19] kivikautinen löytöpaikka oin 1,2 km kaakkoon.
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	-

Ote peruskartasta 2431 06

MK 1:20000

Saaren tila x: 7125850, y: 2518390, z: 50

11. Huhtala, kivikautinen löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0011
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Alavieska
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 23:25 Laurinniemi</u> Alavieskan seurakunta Papinpolku 1 85200 ALAVIESKA <u>Rek n:o 15:68 ja 13:89 Niemenpalsta</u> Alavieskan kunta PL 29 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-401-0023-0025 009-401-0014-0068 009-401-0013-0089
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyyppin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivikautinen
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 05 Alavieska X: 7118220 Y: 2515420, Z: 48 m mpy (Entisen päärakennuksen koordinaatit, löytöpaikan tarkka sijainti ei ole tiedossa) (YKJ P: 7120932, I: 3369502) Noin 600 m Alavieskan kirkosta kaakkoon.
Tarkastus:	6.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 3764:9 (tasataltta)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 05 Alavieska 1:20000, peruskartan suurennos 1:1500
Negatiivit:	KM 123661-123663, 123887
Diat:	KM 49122, 49123
Ympäristö:	Kalajoen mutkan muodostama kaakkoon kurottava Pappilanniemi, jota lännessä rajaa Ruonanoja. Oja saa alkunsa Jukulaisista Jukulaisojana ja halkaisee Alavieskanjärven Järviojana. Oja on niemen kohdalla syvä kaivanto, joka erottaa niemen mantereesta. Ojan reunoilla on runsaasti kaivannosta nostettua maata, jonka päällä kasvaa ryteikköä. Niemen kärjessä on peltoalue ja lännessä Ruonanojan itäreunalla on hiljalleen metsittyviä niittyjä. Niemen keskiosassa on tiheää metsikköä, jonka alusta on paikoitellen vetistä. Kalajoen rannan tuntumassa metsässä on suurista lohkarista kasattuja kivialleja. Vallit lienee kasattu joen rantaa perattaessa. Niemellä kiertää pururata.
Kohteen kuvaus:	Tasataltta on lunastettu 1898 ja se on löytynyt Huhtalan talon Dicklenin perunapellosta. Europaeuksen löytötietoihin vuonna 1914 tekemän lisäyksen mukaan Dicklenin torppa on Kirkko Huhtalan

maalla Ruonanojan ja Kalajoen välisellä niemellä, Haarainkosken rannalla Ruonanojan länsipuolella. Sitten Ruonanojan reittiä on muutettu ja torpan paikka sijaitsee nykyään ojan itäpuolella.

Pappilanniemen kärjen pellot olivat kesannolla ja niitä oli mahdollista koekuopittaa. Lisäksi tehtiin kolme koekuoppaa niityille lähelle Kalajoen rantaa entisen torpan paikan tuntumaan. Katso koekuoppien tarkempi sijainti karttasuurenoksesta. Niemen kärjestä löytyi yksi pieni palaneen luun kappale, muutamia epämääräisiä kappaleita huonolaatuista kvartseja ja jonkin verran moderneja löytöjä. Niittykoekuopat viittasivat selvästi historiallisen ajan asutukseen. Huonolaatuisten kvartsikappaleiden lisäksi löytyi posliinia ja lasitetun punasavikeramiikan kappaleita sekä hauraita tiilenpaloja. Koekuopittaminen ei paljastanut merkkejä kivikautisesta asutuksesta.

Laajuus: -
Ehdotus suoja-alueeksi: -
Luokitusehdotus: -
Suojelutoimenpiteet: -
Havaintomahdollisuudet: -

Lähilöytöjä:

Jutila [22] kivikautinen löytöpaikka noin 1,2 km länsiluoteeseen, Takkunen [4] kivikautinen asuinpaikka noin 1,3 km koilliseen.

Koekuopat:

Koekuopat on ryhmitelty niiden sijainnin mukaan. Katso sijaintia tarkemmin karttasuurenoksesta. Koekuopat 1-3 ja 9-12 ovat lounaaseen viettävällä peltokaistaleella Pappilanniemen kärjen peltojen länsilaidalla. Koekuoppien löytöjä ei ole otettu talteen.

KK1: x:7118088 y:2515627

Koko 40 x 40 cm, syvyys 30 cm. 0-4 cm pintaturve, 4-25 cm peltomulta ja kiviä, 25-30 cm kellertävä siltti ja kiviä. Löydöt: pinnassa turpeen alla pieni palaneen luun kappale ja pala posliinia, noin 15 cm syvyydessä kaksi epämääräistä huonolaatuista kvartseja.

KK2: x:7118085 y:2515623

Koko 40 x 40 cm, syvyys 30 cm. 0-3 cm pintaturve, 3-25 cm hienon hiekan sekainen ruokamulta, 25-30 cm harmaa tiivis siltti. Löydöt: hiekkasekotteinen tiilenpala.

KK3: x:7118094 y:2515634

Koko 40 x 40 cm, syvyys 43 cm. 0-4 cm pintaturve, 4-44 cm kivinen peltomulta, jonka pohjalla nokiraita. Kivien vuoksi ei voinut kaivaa syvemmälle. Löydöt: 5 epämääräistä kvartseja peltomullan seassa.

KK9: x:7118096 y:2515636

Koko 50 x 40 cm, syvyys 44 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-40 peltomulta, 40-44 cm harmaa hieno hiekka. Löydöt: hiekkasekotteinen tiilenpala, kaksi hyvin huonolaatuista maasälvän sekaista kvartseja.

KK10: x:7118100 y:2515636

Koko 45 x 45 cm, syvyys 28 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-20 peltomulta, 20-28 cm kova harmaa siltti. Löydöt: epämääräinen kvartsi.

KK11: x:7118097 y:2515640

Koko 40 x 40 cm, syvyys 26 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-23 cm peltomulta, 23-26 cm vaaleanharmaa siltti. Löydöt: huonolaatuinen kvartsi ja samea iskos, todennäköisesti irti lohjennut kappale rakeista kvartseja.

KK12: x:7118102 y:2515642

Koko 50 x 50 cm, syvyys 25 cm. 0-10 cm pintaturve, 10-20 cm peltomulta, 20-25 cm vaaleanharmaa kova siltti. Ei löytöjä.

Koekuopat 4-8 niemen kärjen pelloilla.

KK4: x:7117976 y:2515754

Koko 50 x 50 cm syvyys 28 cm. 0-6 cm pintaturve, 6- 25 cm vaaleanharmaa kivinen siltin ja mullan sekainen maa, joka on kuivunut erittäin kovaksi., 25-28 cm punertava erittäin kova siltti ja kiviä. Ei löytöjä.

KK5: x:7117981 y:2515763

Koko 45 x 45 cm, syvyys 57 cm. 0-5 cm pintaturve, 5- 40 cm saven sekaista peltomultaa. 40-57 cm kerrostunutta hienoa hiekkaa ja rautasaostumia. Löydöt: naula.

KK6: x:7117956 y:2515766

Koko 40 x 40 cm, syvyys 48 cm, 0-4 cm pintaturve, 4-44 cm savinen peltomulta, 44-48 cm harmahtava siltti. Löydöt: huonolaatuinen kvartsi heti pintaturpeen alla.

KK7: x:7117997 y:2515804

Koko 40 x 40 cm, syvyys 45 cm. 0-3 cm pintaturve, 3-45 cm savinen peltomulta, pohjalla kivi. Löydöt: kvartsin hitunen ja pala posliinia.

KK8: x:7118000 y:2515741 Pellon keskellä oleva koiranputkea ja horsmaa kasvava alue joka poikkeaa pellon muusta kesantokasvillisuudesta.

Koko 50 x 40 cm, syvyys 40 cm. 0-5 cm pintaturve, 5-40 cm peltomulta. Ei löytöjä.

Koekuopat 13-15 ovat Ruonanojan lähellä sen itäpuolella.

KK13: x:7118238 y:2515449

Koko 50 x 50 cm, syvyys 42 cm. 0-10 cm pintaturve, 10-32 peltomulta, 32-42 cm kellertävän harmaa siltti ja hiekka. Löydöt: sekaisin peltomullassa oli pari huonolaatuista kvartsinrippusta, lasitettua punasavikeramiikkaa, posliinia, hauraita tiilenpaloja ja muovia.

KK14: x:7118212 y:2515398

Koko 50 x 50 cm, syvyys 38 cm. 0-8 cm pintaturve, 8-25 cm peltomulta, 25-38 cm kellertävän ja harmaan läikikäs hiekka. Löydöt: kolme pientä hyvälaatuista kvartsin palaa, tiilenpala.

KK15: x:7118221 y:2515386

Koko 50 x 50 cm, syvyys 30 cm. 0-5 cm pintaturve, 5-24 peltomulta, 24-30 cm harmaa siltti. Löydöt: peltomullassa pieni palaneen luun kappale, pala punasavikeramiikkaa, epämääräisiä huonolaatuisia kvartseja, tiilenpaloja.

Pintapöimintä:

-

123887. Huhtala, koekuopitettu pelto. Lapiro (nuoli) on koekuopan 3 kohdalla. Pohjoisesta.

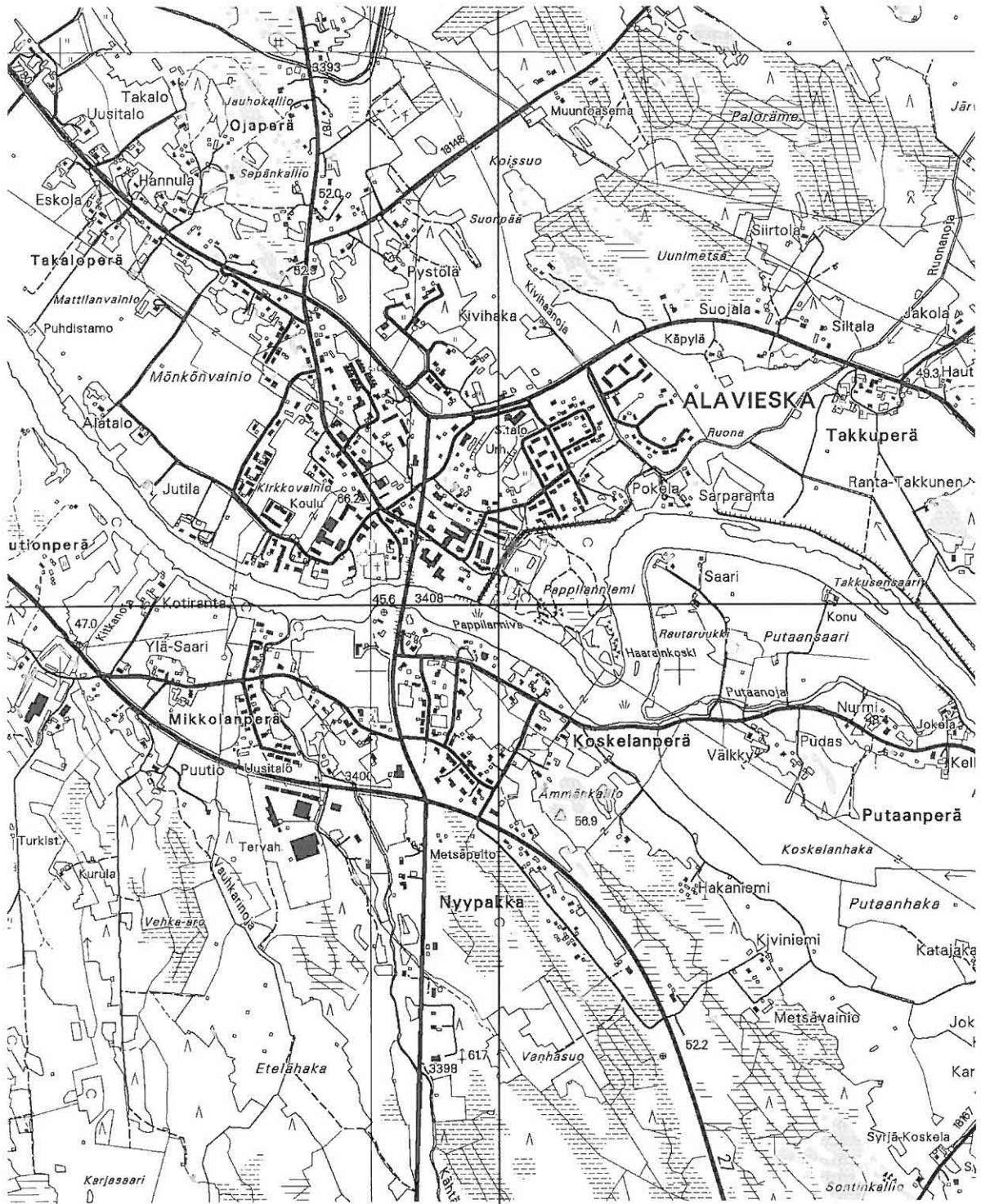

123662. Kalajokea ja sen Pappilanniemen rantavallia. Lännestä.

Ote peruskartasta 2431 05

MK 1:20000

Entinen päärakennus x: 711822, y: 2515420, z: 48

Entinen Huhtalan päärakennus

Suurennos peruskartasta 243105

MK 1:1500

Entinen päärakennus x: 711822, y: 2515420, z: 48

□ koekuoppa

○ muusta pellostä poikkeavaa kasvillisuutta

13. Vehkaperä, kivistä löytöpaikka

Muinaisjäännösrekisterinumero:	009 04 0013
Kunta:	Alavieska
Kylä:	Somero
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 1:47 Vehkaperä</u> Isokääntä Eero Johannes Vehkaperäntie 73 As 1 85200 ALAVIESKA
Kiinteistötunnukset:	009-407-0001-0047
Muinaisjäännöstyyppi:	Löytöpaikat
Tyypin tarkenne:	Irtolöytöpaikat
Ajoitus:	Kivistä
Rauhoitusluokka:	II
Sijainti:	PK 2431 09 Petäjäskoski X: 7121612 Y: 2523115, Z: 60 m mpy (YKJ P: 7123959, I: 3377350) Noin 8,7 km Alavieskan kirkosta koilliseen.
Tarkastus:	12.6. 2002 M. Haimila
Aiemmat tiedot:	Inv. Heikkinen 1984
Aiemmat löydöt:	KM 6793 (rombimainen reiällinen kärkiase)
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2431 09 Petäjäskoski 1:20000, suurennos peruskartasta 1:1500.
Negatiivit:	KM 123668
Diat:	KM 49129-49130
Ympäristö:	Peltojen rajaama metsäalue, jonka itälaidalla on maatiloja. Löytöpaikka on 60 m mpy yläpuolella, jossa sankan metsän pohjalla on paksu sammalpeite. Metsä harvenee kohti peltoja alempana rinteessä ja maastossa on pieniä tasanteita. Koepistot paljastivat, että maa muuttuu hiekkaisemmaksi tullessa lähemmäksi peltoja.
Kohteen kuvaus:	Kiviesine on lunastettu vuonna 1915 ja se on löytynyt Vehkaperän kankaalta kivistä hietikosta hikanotossa. Vehkaperässä asuva Eero Isokääntä tunsi löytöpaikan ja toimi oppaana. Paikalla kasvaa metsää ja maa on paksun sammalen peitossa. Löytöpaikan viereen tehdyssä koepistossa paljastui sammalien alla kivistä turvemaata. Löytöpaikka vaikuttaa liian kivistä ja epätasaiselta asuinpaikaksi. Noin 90 metriä lounaaseen muutama metri alempana on tasanne, jossa koekuopissa paljastui hiekkamaata ja kvartseja. Löytöjä ei ole niin paljon, että ne riittäisivät asuinpaikan määrittämiseen, mutta ne antavat olettaa, että asuinpaikka voisi sijaita rinteessä 60 m mpy alapuolella. Kiviesineen löytöpaikalta noin 20 m länsiluoteeseen on kivistä, josta on löytynyt nokimaata. Isokääntä arveli että paikka olisi voinut olla potaskan valmistuspaikka. Pellon reunassa noin 125 metriä päärakennuksesta itään oli kallon reunassa tuulenkaadon juurakko, joka oli paljastanut nokimaata. Paikalta löytyi vieläkin hiilenpaloja, jotka eivät paikan sijainnin puolesta kuitenkaan liittyne